

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 16 Μαρτίου 2015
(OR. en)

7267/15

COPS 76
COMAG 50
COMEM 58
PESC 296
CSDP/PSDC 144
COHAFA 34
SY 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 7247/15 COPS 75 COMAG 49 COMEM 57 PESC 295 CSDP/PSDC 143
COHAFA 33 SY 3

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ
για τη Συρία και το Ιράκ, καθώς και για την απειλή του ISIL/DA'ESH

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπείες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 16ης Μαρτίου 2015, για την περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ για τη Συρία και το Ιράκ, καθώς και για την απειλή του ISIL/DA'ESH.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΙΡΑΚ
ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗ ΤΟΥ ISIL/DA'ESH

Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, 16 Μαρτίου 2015

1. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στην επίτευξη διαρκούς ειρήνης, σταθερότητας και ασφάλειας στη Συρία και το Ιράκ και στην ευρύτερη περιοχή, καθώς και στην αντιμετώπιση της απειλής του ISIL/Da'esh. Η χωρίς αποκλεισμούς πολιτική μετάβαση στη Συρία και η χωρίς αποκλεισμούς πολιτική διακυβέρνηση στο Ιράκ είναι ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη ειρήνη και σταθερότητα στην περιοχή. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τον ρόλο του Ειδικού Απεσταλμένου των ΗΕ κ. Staffan de Mistura και τις προσπάθειες της ιρακινής κυβέρνησης για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Εν προκειμένω, η ΕΕ υπενθυμίζει τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Οκτωβρίου 2014, της 15ης Δεκεμβρίου 2014 και της 9ης Φεβρουαρίου 2015.

Η ΕΕ τονίζει ότι ο αγώνας κατά του ISIL/Da'esh και άλλων τρομοκρατικών ομάδων πρέπει να διεξαχθεί παράλληλα με την αναζήτηση βιώσιμων πολιτικών λύσεων. Το ISIL/Da'esh έχει διαπράξει βαρβαρότητες εναντίον των λαών της Συρίας και του Ιράκ. Συνιστά σαφή απειλή για τους εταίρους μας στη Μέση Ανατολή και απειλή για την ευρύτερη διεθνή ασφάλεια και για την Ευρώπη άμεσα. Έχει χρηματοδοτήσει τρομοκρατικές επιθέσεις στο έδαφός μας και κατά των πολιτών μας στο εξωτερικό. Η ΕΕ θα χρησιμοποιήσει όλα τα κατάλληλα εργαλεία της για την αντιμετώπιση της απειλής που συνιστά το ISIL/Da'esh και της βίαιης ιδεολογίας του.

Το Συμβούλιο χαιρετίζει την ανταπόκριση της Ύπατης Εκπροσώπου/Αντιπροέδρου στο αίτημά του για χάραξη ολοκληρωμένης περιφερειακής στρατηγικής για τη Συρία και το Ιράκ καθώς και για την απειλή του ISIL/Da'esh.

Το Συμβούλιο εγκρίνει την περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ για τη Συρία και το Ιράκ καθώς και για την απειλή του ISIL/Da'esh, με βάση τη συνημμένη κοινή ανακοίνωση¹ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου της ΕΕ για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας και τα παρόντα συμπεράσματα.

¹ έγγρ. 6031/15

2. Η ΕΕ καταδικάζει απερίφραστα τις άνευ διακρίσεων επιθέσεις, φρικαλεότητες, δολοφονίες και καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται από το ISIL/Da'esh και άλλες τρομοκρατικές ομάδες. Ιδίως εναντίον Χριστιανών και άλλων θρησκευτικών και εθνοτικών ομάδων. Η ΕΕ τονίζει ότι είναι σημαντικό να διατηρηθεί ο πολυεθντικός, πολυθρησκευτικός και πολυδογματικός χαρακτήρας της συριακής και της ιρακινής κοινωνίας. Η ΕΕ υποστηρίζει τις διεθνείς προσπάθειες και πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των εν λόγω ζητημάτων και εκφράζει ικανοποίηση, εν προκειμένω, για την υπουργική σύνοδο που θα πραγματοποιηθεί στο Συμβούλιο Ασφαλείας των ΗΕ στις 27 Μαρτίου σχετικά με τα θύματα των επιθέσεων και των κακοποιήσεων για εθνοτικούς ή θρησκευτικούς λόγους στη Μέση Ανατολή.

Η ΕΕ καταδικάζει απερίφραστα τις πράξεις βίας και κακοποίησης παιδιών, σημειώνοντας με ανησυχία την πρακτική του ISIL/Da'esh να στρατολογεί παιδιά στις ένοπλες μονάδες του, αναγκάζοντάς τα να συμμετέχουν σε εκτελέσεις και υποβάλλοντάς τα σε διάφορες μορφές σωματικής και ψυχολογικής πίεσης.

3. Η ΕΕ καλεί όλους τους διεθνείς φορείς, και ιδίως τις χώρες της περιοχής, να συμβάλουν εποικοδομητικά στην αντιμετώπιση των κρίσεων, διότι η συμμετοχή τους είναι αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί σταθερότητα σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο και να εξευρεθούν βιώσιμες λύσεις.
4. Η ΕΕ στηρίζει τις προσπάθειες της Παγκόσμιας Συμμαχίας να αντιμετωπίσει την απειλή του ISIL/Da'esh, μεταξύ άλλων, με στρατιωτική δράση σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο. Υπενθυμίζει ότι η στρατιωτική δράση εν προκειμένω είναι αναγκαία αλλά δεν αρκεί για να κατανικηθεί το ISIL/Da'esh. Θα συνεργαστεί στενά με διεθνείς εταίρους στο πλαίσιο των ομάδων της Παγκόσμιας Συμμαχίας για τη σταθεροποίηση, τη στρατηγική αντίκρουση επιχειρημάτων, τους ξένους τρομοκράτες μαχητές, την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και τη στρατιωτική δράση. Επίσης, θα συμβάλει στην εφαρμογή των αποφάσεων 2161, 2170, 2178, 2199 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ, καθώς και άλλων σχετικών αποφάσεων. Αυτό θα περιλαμβάνει τα μέτρα ασφαλείας που προσδιορίζονται στη στρατηγική της ΕΕ κατά της τρομοκρατίας και των ξένων μαχητών στη Συρία και στο Ιράκ που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 20 Οκτωβρίου 2014 και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της περιφερειακής στρατηγικής της ΕΕ.

Η ΕΕ καλεί όλα τα κράτη να συμμορφωθούν με τις αποφάσεις 2161 και 2199 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ, ώστε να εξασφαλιστεί ότι δεν διατίθενται, άμεσα ή έμμεσα, κεφάλαια, άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή οικονομικοί πόροι από υπηκόους τους ή από πρόσωπα εντός της επικράτειάς τους προς όφελος του ISIL/Da'esh, της Αλ Κάιντα και συνδεδεμένων ομάδων.

5. Κατά την εφαρμογή της στρατηγικής, η ΕΕ θα εστιάσει τις προσπάθειές της σε τομείς πολιτικής στους οποίους έχει προστιθέμενη αξία σε σχέση με τις δραστηριότητες των κρατών μελών. Κατά την υλοποίηση των δράσεων πολιτικής της, η ΕΕ θα ενεργεί σε στενή συνεργασία και θα επιδιώκει τη συμπληρωματικότητα με τα μέτρα που εκτελούνται από άλλους διεθνείς και περιφερειακούς εταίρους, και την ιρακινή κυβέρνηση.
6. Η ΕΕ θα ενσωματώσει τη χειραφέτηση των γυναικών και την πλήρη και αποτελεσματική συμμετοχή τους ως βασικό στόχο σε όλες τις προσπάθειες που θα υποστηριχθούν στο πλαίσιο της στρατηγικής, σύμφωνα με την απόφαση 1325 του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ και τις συναφείς αποφάσεις. Οι βιώσιμες πολιτικές λύσεις και οι αποτελεσματικές στρατηγικές κατά της τρομοκρατίας και του βίαιου εξτρεμισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την ενεργό συμμετοχή των γυναικών στις προσπάθειες αυτές. Η ΕΕ θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη βία και την ανασφάλεια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και τα κορίτσια στην περιοχή και ζητεί να τερματιστεί αμέσως κάθε μορφή σεξουαλικής βίας και βίας που συνδέεται με το φύλο.
7. Η ανθρωπιστική και η μακροπρόθεσμη βοήθεια θα παραμείνουν σημαντικοί πυλώνες της αντίδρασης της ΕΕ στις συνέπειες της κρίσης· η ανθρωπιστική βοήθεια θα επικεντρωθεί στις πλέον ευάλωτες ομάδες, όπως τα παιδιά. Η ανθρωπιστική βοήθεια πρέπει να παραμείνει ανεξάρτητη από τις στρατιωτικές επιχειρήσεις και να φθάσει σε όσους την έχουν ανάγκη, ανεξάρτητα από πολιτικά, θρησκευτικά, εθνοτικά ή άλλα κριτήρια ή γεωγραφικές θέσεις, να βασίζεται αποκλειστικά στις ανάγκες και να παρέχεται με πλήρη σεβασμό των ανθρωπιστικών αρχών της ουδετερότητας, της αμεροληψίας, του ανθρωπισμού και της ανεξαρτησίας της ανθρωπιστικής δράσης, όπως προβλέπονται στην ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανθρωπιστική βοήθεια. Θα παραμείνει αυστηρώς διαχωρισμένη από άλλες πτυχές των δράσεων της ΕΕ και δεν θα υπάγεται σε αυτές.

Η ΕΕ σημειώνει με σοβαρή ανησυχία ότι έχει περιοριστεί η πρόσβαση σε όσους έχουν ανάγκη. Η ΕΕ καλεί όλα τα μέρη να σεβαστούν το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να διασφαλίζουν ανά πάσα στιγμή την προστασία των αμάχων και των ιατρικών εγκαταστάσεων και την ασφαλή, ανεμπόδιστη πρόσβαση σε όλα τα άτομα που έχουν ανάγκη. Η ΕΕ καταδικάζει όλες τις επιθέσεις κατά εργαζομένων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας και τις προσπάθειες περιορισμού της ανθρωπιστικής πρόσβασης.

8. Η ΕΕ καταδικάζει σθεναρά την εκ προθέσεως καταστροφή της αρχαιολογικής και πολιτιστικής κληρονομιάς στη Συρία και το Ιράκ από το ISIL/Da'esh και την εξτρεμιστική ιδεολογία στην οποία βασίζονται οι σχετικές ενέργειες, επισημαίνοντας ότι οι ενέργειες αυτές ενδέχεται να συνιστούν έγκλημα πολέμου σύμφωνα με το καταστατικό της Ρώμης του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου. Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να βοηθήσει στην καταγραφή και προστασία της κληρονομιάς της Συρίας και του Ιράκ, λαμβάνοντας ταυτόχρονα τα κατάλληλα μέτρα, σύμφωνα με την απόφαση 2199 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών, δεδομένου ότι η εν λόγω παράνομη εμπορία πολιτιστικών τεχνουργημάτων συμβάλλει άμεσα στη χρηματοδότηση του ISIL/Da'esh και άλλων τρομοκρατικών οργανώσεων.
9. Η ΕΕ εξαίρει τις σημαντικές προσπάθειες όλων των χωρών που παρέχουν καταφύγιο και προστασία σε πρόσφυγες. Θα καταβάλει κάθε προσπάθεια για να τις βοηθήσει να παρέχουν προστασία και συνδρομή στους πρόσφυγες και στις ευάλωτες κοινότητες υποδοχής, να αναπτύξουν αντιστάσεις και να συμμορφωθούν με το διεθνές δίκαιο, πρότυπα, συμβάσεις και ανθρωπιστικές αρχές, μεταξύ άλλων, μέσω του νέου Περιφερειακού Καταπιστευματικού Ταμείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της κρίσης στη Συρία (Ταμείο Madad) που είναι ανοικτό σε όλους τους δωρητές. Το Ταμείο Madad θα λειτουργεί σε στενό συντονισμό με τους ισχύοντες μηχανισμούς χρηματοδότησης και σύμφωνα με το σχετικό εθνικό και διεθνές προγραμματισμό, ανταποκρινόμενο στις προτεραιότητες του Περιφερειακού Προγράμματος των ΗΕ για τους πρόσφυγες και την ανθεκτικότητα, προς στήριξη της αποτελεσματικότητας της διεθνούς ανταπόκρισης στην κρίση.
10. Η ΕΕ έχει πλήρη επίγνωση των τεράστιων προκλήσεων ασφαλείας τις οποίες δημιουργεί η κρίση στη περιοχή, ιδίως στον Λίβανο και την Ιορδανία. Η ΕΕ υπογραμμίζει τη σημασία της συνεχιζόμενης υποστήριξης από την ΕΕ και τα κράτη μέλη και επαναλαμβάνει τη δέσμευσή της να εξακολουθήσει να ενισχύει την υποστήριξη αυτή προς τις δύο χώρες, ούτως ώστε να αντιμετωπισθούν οι εν λόγω προκλήσεις.

11. Το Συμβούλιο θα συνεργαστεί με την ΕΥΕΔ και την Επιτροπή, εντός των ορίων των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, για την προγραμματισμένη, ταχεία και συντονισμένη υλοποίηση της στρατηγικής, μεταξύ άλλων, μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών και πληροφοριών. Θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την κινητοποίηση επαρκούς βοήθειας σε διμερές επίπεδο, πέρα από τη δέσμη οικονομικής στήριξης ύψους 1 δισ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ώστε να υπάρξει ουσιαστική συλλογική ανταπόκριση για την υλοποίηση της στρατηγικής.

Το Συμβούλιο, η ΕΥΕΔ και η Επιτροπή θα παρακολουθούν την υλοποίηση της στρατηγικής, μεταξύ άλλων με την επιβολή εξαμηνιαίων εκθέσεων.

**

ΣΥΡΙΑ

12. Καθώς η σύγκρουση στη Συρία εισέρχεται στον πέμπτο χρόνο, η ΕΕ επαναλαμβάνει ότι για την επίτευξη βιώσιμης λύσης απαιτείται επειγόντως η δρομολόγηση πολιτικής διαδικασίας χωρίς αποκλεισμούς, υπό την ηγεσία της Συρίας, που θα οδηγήσει σε πολιτική μετάβαση, με βάση το ανακοινωθέν της Γενεύης της 30ής Ιουνίου 2012 και σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να διαφυλαχθούν η ενότητα, η κυριαρχία και η εδαφική ακεραιότητα της χώρας. Δεν μπορεί να υπάρξει διαρκής ειρήνη στη Συρία έως ότου αντιμετωπιστούν οι εύλογες αιτιάσεις και προσδοκίες όλων των συνιστωσών της συριακής κοινωνίας.
13. Ο βάνανσος πόλεμος του καθεστώτος Άσαντ κατά του ίδιου του λαού του, οι μαζικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η συστηματική κωλυσιεργία κατά των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων συνέτειναν σε μεγάλο βαθμό στην άνθηση του ISIL/Da'esh στη Συρία. Η απαράδεκτη βία που ασκούν το ISIL/Da'esh και άλλες τρομοκρατικές ομάδες, όπως η Jabhat al-Nusra, καθώς και οι διάφορες πολιτοφυλακές που δρουν στην Συρία επαυξάνει την αβάσταχτη ανθρώπινη οδύνη. Συνεπεία των πολιτικών και των ενεργειών του, το καθεστώς Άσαντ δεν μπορεί να αποτελέσει εταίρο στον αγώνα κατά του ISIL/Da'esh.

14. Η ΕΕ επαναλαμβάνει την πλήρη υποστήριξή της προς τις προσπάθειες του Ειδικού Απεσταλμένου των Ηνωμένων Εθνών για τη Συρία κ. Staffan de Mistura με στόχο τη στρατηγική αποκλιμάκωση της βίας, που θα πρέπει να ελαφρύνει τη δυστυχία του πληθυσμού, ως βάση μια βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς πολιτικής διαδικασίας που θα οδηγήσει σε πολιτική μετάβαση σύμφωνη με τις προσδοκίες όλων των πολιτών της Συρίας. Η ΕΕ καλεί όλα τα κόμματα της Συρίας να επιδείξουν σαφή και πραγματική δέσμευση έναντι της διαδικασίας αυτής. Η ΕΕ προτρέπει όποιον διαθέτει επιρροή στα εμπλεκόμενα μέρη, ιδίως το καθεστώς Άσαντ, να ασκήσει πίεση ώστε αυτά να τερματίσουν κάθε μορφή βίας και να δεσμευθούν εποικοδομητικά στη διαδικασία. Η ΕΕ καταδικάζει απερίφραστα την κλιμάκωση της βίας από το καθεστώς Άσαντ, μεταξύ άλλων στο Χαλέπι, με αποτέλεσμα να απειλούνται οι προσπάθειες του κ. De Mistura.

15. Η ΕΕ είναι πρόθυμη να υποστηρίξει άμεσα στην πράξη τις κατά τόπους παύσεις των εχθροπραξιών σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, στο Χαλέπι και αλλού.

Επίσης, θα αναζητήσει τρόπους προκειμένου να ενισχύσει τη συνεχή υποστήριξή της προς την τοπική διοίκηση και διαχείριση, την αποκατάσταση των βασικών υπηρεσιών και την επιστροφή στην ομαλότητα σε περιοχές όπου έχει μειωθεί η βία, μεταξύ άλλων, μέσω του Ταμείου Ανασυγκρότησης της Συρίας (SRTF), το οποίο ήδη λειτουργεί από το Gaziantep.

16. Η ΕΕ υπογραμμίζει τη σημασία της διαφύλαξης των κρατικών δομών και λειτουργιών, προκειμένου να διασφαλιστούν η ασφάλεια, η τάξη και η παροχή βασικών υπηρεσιών στο λαό της Συρίας.

17. Η ΕΕ είναι αποφασισμένη να υποστηρίξει όλες τις προσπάθειες για την επίτευξη πολιτικής λύσης, κοινή συναινέσει, με βάση το ανακοινωθέν της Γενεύης της 30ής Ιουνίου 2012 και σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Προκειμένου να επιτευχθούν αποτελέσματα οι προσπάθειες αυτές πρέπει να συμπεριλάβουν τους πάντες, μεταξύ των οποίων τις γυναίκες και την κοινωνία των πολιτών, να είναι συντονισμένες και να συνοδεύονται από μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, όπως η παύση των άνευ διακρίσεως επιθέσεων, ιδίως με βόμβες τύπου βαρελιού, και των αυθαίρετων κρατήσεων. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει ενεργά τα μέλη της διεθνούς κοινότητας με επιρροή στα εμπλεκόμενα μέρη της Συρίας να αναλάβουν ειδική ευθύνη για την εξασφάλιση της επιτυχίας αυτών των προσπαθειών.

18. Η μετριοπαθής αντιπολίτευση τόσο εντός όσο και εκτός της Συρίας έχει να διαδραματίσει κρίσιμο ρόλο στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας. Πρόκειται για ζωτικό στοιχείο της μελλοντικής πολιτικής διευθέτησης καθώς και της καταπολέμησης των εξτρεμιστικών ομάδων επί τόπου. Η ΕΕ χαιρετίζει και ενθαρρύνει τη συνέχιση των προσπαθειών του Εθνικού Συνασπισμού Συριακών Επαναστατικών και Αντιπολιτευτικών Δυνάμεων (SOC) να βοηθήσει τις μετριοπαθείς ομάδες να ενώσουν τις δυνάμεις τους στο πλαίσιο κοινής στρατηγικής, προκειμένου να δώσουν μια εναλλακτική επιλογή στο συριακό λαό. Θα συνεχίσει να στηρίζει όλες τις προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή. Θα συνεχίσει την πολιτική και πρακτική υποστήριξή της προς τη μετριοπαθή αντιπολίτευση.
19. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει την πολιτική της επιβολής πρόσθετων κυρώσεων κατά του καθεστώτος και των υποστηρικτών του εν όσω συνεχίζεται η καταστολή. Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζει ότι, στις αρχές του τρέχοντος μηνός, η ΕΕ προσέθεσε 13 πρόσωπα και οντότητες στο πλαίσιο των περιοριστικών μέτρων της που αφορούν την κατάσταση στη Συρία.
20. Οι αναφορές σχετικά με τις κατάφωρες, εκτεταμένες και συστηματικές παραβιάσεις και καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη θρησκευτική βία αποτελούν πηγή ιδιαίτερης ανησυχίας. Η ΕΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την ένατη έκθεση της Επιτροπής Έρευνας των ΗΕ και καταδικάζει τα εγκλήματα κατά τις ανθρωπότητας και τις παραβιάσεις και καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων που αναφέρονται αναλυτικά στην έκθεση αυτή και έχουν διαπραχθεί ιδίως από το καθεστώς Άσαντ και από τρομοκρατικές ομάδες. Η ΕΕ υποστηρίζει την ανανέωση της εντολής της Επιτροπής Έρευνας. Υποστηρίζει επίσης την τεκμηρίωση των εγκλημάτων στη Συρία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλοι οι δράστες θα λογοδοτήσουν. Η ΕΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς το Συμβούλιο Ασφαλείας να παραπέμψει την κατάσταση στη Συρία στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο.
21. Η ΕΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την απόφαση 2209 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τις διατάξεις του κεφαλαίου VII, οι οποίες καταδικάζουν απερίφραστα κάθε χρήση τοξικών χημικών ουσιών, όπως χλωρίου, ως όπλων στη Συρία. Η ΕΕ καταδικάζει εκ νέου τη χρήση αερίου χλωρίου ως χημικού όπλου από το καθεστώς Άσαντ, η οποία αποτελεί κραυγαλέα παραβίαση του διεθνούς δικαίου και ενδέχεται να συνιστά έγκλημα πολέμου και έγκλημα κατά της ανθρωπότητας. Η ΕΕ υπενθυμίζει ότι πρέπει να λογοδοτήσουν όλοι οι υπεύθυνοι τέτοιων φρικτών πράξεων.

Η ΕΕ καλεί το καθεστώς Άσαντ να συνεργαστεί πλήρως με τη Διερευνητική Αποστολή του Οργανισμού για την απαγόρευση των χημικών όπλων (OPCW). Η ΕΕ επαναλαμβάνει ότι είναι έτοιμη να υποστηρίξει τις δράσεις που προβλέπονται στο πλαίσιο της εν λόγω απόφασης, καθώς και αυτών που έχουν προηγηθεί.

22. Η ΕΕ σημειώνει με σοβαρή ανησυχία ότι οι ανθρωπιστικές ανάγκες εξακολουθούν να αυξάνονται, ενώ η πρόσβαση σε ευάλωτα άτομα προσκρούει σε όλο και περισσότερες δυσκολίες. Η ΕΕ καταδικάζει τη συνεχιζόμενη αδιαλλαξία του καθεστώτος Άσαντ σχετικά με την ανθρωπιστική πρόσβαση, καθώς και τη χρήση διοικητικών διαδικασιών για να εμποδιστεί η ταχεία και σταθερή παράδοση της βοήθειας, μεταξύ άλλων ιατρικού υλικού. Η ΕΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς όλα τα μέρη, και ιδίως το καθεστώς Άσαντ, να εφαρμόσουν πλήρως τις διατάξεις των αποφάσεων 2139, 2165 και 2191 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Η ΕΕ θα επιδιώξει να ενισχύσει την εφαρμογή των αποφάσεων αυτών, για να παρασχεθεί αρωγή πέρα από σύνορα και διαχωριστικές γραμμές, προκειμένου να βοηθηθούν οι Σύριοι που την έχουν περισσότερο ανάγκη. Η ΕΕ καταδικάζει επίσης τις συνεχιζόμενες πολιορκίες αμάχων και υπενθυμίζει στο καθεστώς ότι έχει την πρωταρχική ευθύνη της προστασίας του δικού του πληθυσμού. Η ΕΕ εκφράζει τη βαθιά της ανησυχία για το γεγονός ότι το ISIL έχει επηρεάσει σημαντικά την παρουσία και τη λειτουργία των ανθρωπιστικών οργανώσεων και φορέων στη βόρεια Συρία, θέτοντας έτσι σε κίνδυνο την ανθρωπιστική λειτουργία τους.
23. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν τη μεγαλύτερη συνεισφορά στη διεθνή ανταπόκριση για την κρίση στη Συρία, καθώς έχουν κινητοποιήσει μέχρι στιγμής ποσό άνω των 3.2 δισ. ευρώ για την παροχή βοήθειας με σκοπό την ανακούφιση και αποκατάσταση όσων πλήττονται από τη σύγκρουση εντός της Συρίας, καθώς και των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής στις γειτονικές χώρες, ήτοι τον Λίβανο, την Ιορδανία, το Ιράκ και την Τουρκία. Ενόψει της τρίτης διεθνούς ανθρωπιστικής διάσκεψης των χορηγών για τη Συρία στο Κουβέιτ στις 31 Μαρτίου, το Συμβούλιο επαναλαμβάνει τη δέσμευση των κρατών μελών να αναλάβουν, παράλληλα με τη χρηματοδοτική δέσμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σημαντικές δεσμεύσεις για νέα ανθρωπιστική και αναπτυξιακή χρηματοδότηση, ως ανταπόκριση στην έκταση και την παρατεταμένη διάρκεια της κρίσης. Περαιτέρω, το Συμβούλιο καλεί όλους τους διεθνείς εταίρους να αναλάβουν και αυτοί ουσιαστικές δεσμεύσεις στο Κουβέιτ και, πιο μακροπρόθεσμα, να ενισχύσουν επίσης το επίπεδο και την προβλεψιμότητα της αντίστοιχης στήριξης στους πληθυσμούς που πλήττονται από την κρίση της Συρίας στην περιοχή.

**

24. Η ΕΕ επαναλαμβάνει τη σταθερή υποστήριξή της στην ενότητα, την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα του Ιράκ. Η ΕΕ τονίζει ότι υποστηρίζει σθεναρά την ιρακινή κυβέρνηση, υπό την ηγεσία του πρωθυπουργού al-Abadi, και χαιρετίζει τη δέσμευση της κυβέρνησης να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις και τον συνολικό διάλογο με σκοπό την εξάλειψη των αποκλεισμών, την εθνική συμφιλίωση και τη μακροχρόνια ειρήνη και σταθερότητα και, στο πλαίσιο αυτό, επικροτεί τη συγκεκριμένη πρόοδο που έχει επιτευχθεί σε αρκετούς τομείς, μεταξύ άλλων την έγκριση του προϋπολογισμού. Η ΕΕ καλεί την κυβέρνηση και το Συμβούλιο Αντιπροσώπων να εντείνουν τις μεταρρυθμιστικές τους προσπάθειες, προκειμένου να επιτευχθεί σύντομα ουσιαστική πρόοδος. Υπογραμμίζει τη σημασία της συμφωνίας για τη μεταβίβαση εσόδων και πετρελαίου μεταξύ της ομοσπονδιακής κυβέρνησης του Ιράκ και της κυβέρνησης της περιοχής του Κουρδιστάν και καλεί τις δύο κυβερνήσεις να επιλύσουν τα λοιπά εκκρεμή ζητήματα με εποικοδομητικό τρόπο. Ζητεί από τις χώρες της περιοχής να υποστηρίξουν την κυβέρνηση του Ιράκ στις προσπάθειές της για την αποκατάσταση μακροχρόνιας ειρήνης και σταθερότητας στο Ιράκ.
25. Η ΕΕ εκφράζει τη λύπη της για τη συνεχιζόμενη παρουσία και τις βάνανυσες πράξεις του ISIL/Da'esh στο Ιράκ, ενώ επιμένει ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί η υπάρχουσα πολιτική κρίση και κρίση ασφάλειας στο Ιράκ, προκειμένου να καταنيκηθεί το ISIL/Da'esh και επιτευχθεί μακροχρόνια σταθερότητα. Προτρέπει μετ' επιτάσεως όλες τις συνιστώσες της ιρακινής κοινωνίας να συνενωθούν στον αγώνα κατά του ISIL/Da'esh. Οι αναφορές σχετικά με τις κατάφωρες και εκτεταμένες παραβιάσεις και καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη θρησκευτική βία αποτελούν πηγή ιδιαίτερης ανησυχίας. Η ΕΕ τονίζει τη σημασία του πλήρους σεβασμού του διεθνούς δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου για τη σταθεροποίηση του Ιράκ. Καταδικάζει τις εκτελέσεις χωρίς δίκη που διαπράχθηκαν από διάφορες ένοπλες ομάδες, όπως αναφέρθηκε πρόσφατα, ενώ υπενθυμίζει ότι ο αγώνας κατά της τρομοκρατίας θα είναι επιτυχής μόνον αν διεξαχθεί με πλήρη σεβασμό των διεθνών κανόνων για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Τονίζει ότι πρέπει να ανασυγκροτηθούν οι ιρακινές δυνάμεις ασφαλείας χωρίς αποκλεισμούς και υπό δημοκρατικό έλεγχο και υπογραμμίζει ότι όλες οι ένοπλες ομάδες πρέπει να τεθούν υπό τη διοίκηση και τον έλεγχο του ιρακινού κράτους και ότι οι δράστες των παραβιάσεων και των καταπατήσεων πρέπει να λογοδοτήσουν. Η ΕΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς το Ιράκ να προσχωρήσει στο Καταστατικό της Ρώμης.

26. Η ΕΕ καλεί την κυβέρνηση του Ιράκ, καθώς και την κυβέρνηση της περιοχής του Κουρδιστάν, να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσουν ότι η ανθρωπιστική βοήθεια παρέχεται στο σύνολο των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων (IDP) και των προσφύγων, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις ανθρωπιστικές αρχές. Η ΕΕ προτρέπει όλες τις αρμόδιες αρχές να ενισχύσουν τις τρέχουσες προσπάθειες για την καταχώριση των εσωτερικά εκτοπισμένων ατόμων και να προσφέρουν ισότιμη προστασία σε όλες τις εθνοτικές και θρησκευτικές κοινότητες που ανήκουν στην κοινωνία του Ιράκ, καθώς και στους πρόσφυγες από τη Συρία. Τονίζει τη σημασία που έχει η ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ στρατιωτικών και μη στρατιωτικών αρχών, όπως αρμόζει σύμφωνα με το ανθρωπιστικό δίκαιο.

Το 2014, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της ήταν ο δεύτερος μεγαλύτερος χορηγός ανθρωπιστικής βοήθειας για την αντιμετώπιση της κρίσης στο Ιράκ, καθώς διέθεσαν 163 εκατ. ευρώ σε επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια. Η ΕΕ θα εντείνει τις ανθρωπιστικές προσπάθειές της το 2015.

27. Η ΕΕ δεσμεύεται για την πλήρη υποστήριξή της προς τις προσπάθειες της ιρακινής κυβέρνησης καθώς και της κυβέρνησης της περιοχής του Κουρδιστάν για τη συνέχιση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων σε ευρύ φάσμα τομέων. Η ΕΕ εκφράζει τη δέσμευσή της να συνεργαστεί στενά με τους ιρακινούς εταίρους χρησιμοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα, όπως ορίζεται στην κοινή ανακοίνωση, μεταξύ άλλων μέσω της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ΕΕ-Ιράκ, καθώς και με πρωτοβουλίες για τη συμφιλίωση και την εδραίωση της ειρήνης, με μέτρα διαφάνειας και λογοδοσίας, συμπεριλαμβανομένων των τομέων της ασφάλειας και του δικαστικού συστήματος που πρέπει να ενισχυθούν, με την παροχή αναπτυξιακής βοήθειας, και με τη συνεργασία σε θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Επιπλέον, η ΕΕ και τα κράτη μέλη εξακολουθούν να δεσμεύονται για την παροχή της μακροπρόθεσμης βοήθειας.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΙΡΑΚ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΙΛΗ ΤΟΥ DA' ESH

Σύνοψη

Στις 20 Οκτωβρίου 2014, το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων εξέφρασε την αποφασιστικότητα της ΕΕ να αντιμετωπίσει με ολοκληρωμένο και συντονισμένο τρόπο τις κρίσεις στη Συρία και το Ιράκ, καθώς και την απειλή που συνιστά το Da'esh². Για τον σκοπό αυτό, κάλεσε την Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας/Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να χαράξει μια ολοκληρωμένη περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ.

Σκοπός της παρούσας κοινής ανακοίνωσης είναι ο καθορισμός των δράσεων που θα αναλάβουν η ΕΕ και τα κράτη μέλη της για να συμβάλουν στην αποκατάσταση της ειρήνης και της ασφάλειας στη Συρία και το Ιράκ. Οι δράσεις βασίζονται σε εμπεριστατωμένες αναλύσεις της κατάστασης στις δύο χώρες, καθώς και στους παράγοντες που συνέβαλαν στις υφιστάμενες κρίσεις, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται το κατασταλτικό δικτατορικό καθεστώς, οι ένοπλες συγκρούσεις, μια διακυβέρνηση που χαρακτηρίζεται από διαφθορά και εισάγει αποκλεισμούς, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι θρησκευτικές διαιρέσεις, το αίσθημα τμημάτων του σουνιτικού πληθυσμού ότι στερούνται των δικαιωμάτων τους, καθώς και οι εντάσεις μεταξύ των περιφερειακών δυνάμεων με τις αρνητικές επιπτώσεις τους στις εσωτερικές υποθέσεις της Συρίας και του Ιράκ.

Η απάντηση της ΕΕ που παρατίθεται στο παρόν έγγραφο βασίζεται στις υπάρχουσες αναλύσεις και στρατηγικές³, και επιδιώκει:

- να προσδιορίσει τα συμφέροντα της ΕΕ, να καθορίσει τη συμβολή της ΕΕ στη γενικότερη διεθνή προσπάθεια για την επίτευξη διαρκούς ειρήνης και ασφάλειας στη Συρία, το Ιράκ και την ευρύτερη περιοχή, καθώς και να καταπολεμήσει την απειλή του Da'esh·
- να επιτύχει τη συμπληρωματικότητα μεταξύ της δράσης της ΕΕ και των κρατών μελών της ΕΕ, μέσω της κοινής υιοθέτησης στρατηγικής και του προσδιορισμού κοινών στόχων·
- να πραγματοποιεί τα κοινά σημεία των κρίσεων στο Ιράκ και τη Συρία (κυρίως την τρομοκρατική απειλή και τις σοβαρές ανθρωπιστικές επιπτώσεις που οι κρίσεις αυτές έχουν προκαλέσει), καθώς και τις ιδιαιτερότητές τους·
- να ενθαρρύνει τις χώρες της περιοχής να αναλάβουν ιδιαίτερη ευθύνη για την έξοδο από την κρίση και την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού του Da'esh και άλλων τρομοκρατικών ομάδων που τις απειλούν κατά κύριο λόγο, καθώς και να προσφέρει τη δέουσα στήριξη της ΕΕ στις προσπάθειες που καταβάλλουν·
- να αναγνωρίσει τους εγγενείς περιορισμούς της επέμβασης για την ασφάλεια και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ακόμη και εάν, βραχυπρόθεσμα, μπορεί να είναι απαραίτητη η στρατιωτική δράση. Επομένως, η απάντηση της ΕΕ τονίζει την ανάγκη για σταθερή και ολοκληρωμένη δέσμευση για την αντιμετώπιση της βαθύτερης δυναμικής των συγκρούσεων μέσω της διπλωματικής δέσμευσης και της μακροπρόθεσμης υποστήριξης των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και της εθνοτικής και θρησκευτικής συμφιλίωσης.

² Το λεγόμενο Ισλαμικό κράτος του Ιράκ και της Ανατολής, του οποίου το αρκτικόλεξο στα Αραβικά είναι Da'esh.

³ Ανακοίνωση JOIN(2013)22 της 24ης Ιουνίου 2013 «Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ στη συριακή κρίση»· «Στρατηγική της ΕΕ για θέματα αντιτρομοκρατίας/ξένων μαχητών» που εκδόθηκε από το Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων, της 20ής Οκτωβρίου 2014, στοιχεία αναφοράς 14451/14.

Οι δράσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα κοινή ανακοίνωση αλληλοενισχύονται και, ως εκ τούτου, πρέπει να υλοποιηθούν σε μεγάλο βαθμό εκ παραλλήλου. Η λεπτομερής σειρά προτεραιότητας των διαφόρων προτεινόμενων δράσεων θα πρέπει να προσδιορίζεται δυναμικά κατά την πορεία εφαρμογής της παρούσας στρατηγικής, δεδομένου ότι η ΕΕ πρέπει να ανταποκριθεί στις εξελισσόμενες επιτόπιες συνθήκες και να επιδιώξει τη συμπληρωματικότητα με τις προσπάθειες της διεθνούς κοινότητας.

- *Για να επιτύχει τους στόχους της και να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα της απάντησής της, η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει βιώσιμη και προβλέψιμη χρηματοδότηση ανάλογη με το πρωτοφανές επίπεδο των αναγκών στην περιοχή. Επομένως, η Επιτροπή προτείνει δέσμη μέτρων βοήθειας ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για τα έτη 2015 και 2016. Τα στοιχεία της πρότασης αυτής περιλαμβάνονται στο δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση.*

1- ΠΛΑΙΣΙΟ

Η ανάγκη για ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ σχετικά με τη Συρία και το Ιράκ

Επί του παρόντος, η Μέση Ανατολή βρίσκεται εν μέσω βαθιάς κρίσης. Οι συγκρούσεις στη Συρία και το Ιράκ αποτελούν τόσο αντανάκλαση όσο και αίτιο της εν λόγω κρίσης, και είναι πιθανό να αποσταθεροποιούν όλο και περισσότερο τις γειτονικές χώρες και την ευρύτερη περιοχή. Οι κρίσεις αυτές έχουν προκαλέσει ανθρωπιστική καταστροφή η οποία πλήττει περισσότερα από 13,5 εκατομμύρια ανθρώπους που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους (3,8 εκατομμύρια Σύροι πρόσφυγες στις γειτονικές χώρες - η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες προβλέπει 4,3 εκατομμύρια ως το τέλος του 2015 - και 7,6 εκατομμύρια εκτοπισθέντες μόνο στο εσωτερικό της Συρίας) ενώ περισσότερα από 17 εκατομμύρια άτομα χρήζουν ανθρωπιστικής βοήθειας (12,2 στη Συρία και 5,2 στο Ιράκ).

Ύστερα από βίαιες συγκρούσεις τεσσάρων και πλέον ετών στη Συρία, η δηλωθείσα βούληση του Da'esh να λειτουργήσει ως εναλλακτικό, ιδεολογικά ριζοσπαστικό κράτος έχει προσελκύσει τους εξτρεμιστές της περιοχής και πέραν αυτής, ιδίως σε περιοχές της Συρίας και του Ιράκ όπου η κρατική εξουσία έχει καταρρεύσει και έχει επικρατήσει ένα αίσθημα πολιτικής και κοινωνικοοικονομικής περιθωριοποίησης.

Ως σημαντικός παράγοντας στην περιοχή, η ΕΕ έχει την ευθύνη να εξασφαλίσει ότι χρησιμοποιεί την επιρροή της και τα πολυάριθμα μέσα που διαθέτει με αποτελεσματικό και συνεκτικό τρόπο για να υπερασπιστεί την ανθρώπινη ζωή, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και για να συμβάλει στην επίλυση αυτών των κρίσεων, σε στενή συνεργασία με τους περιφερειακούς και διεθνείς εταίρους. Ειδικότερα, η παρούσα στρατηγική θα έχει ως βάση και θα συμπληρώσει τη *Στρατηγική της ΕΕ για θέματα αντιτρομοκρατίας/ξένων μαχητών* και την κοινή ανακοίνωση: *«Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ στη συριακή κρίση»*. Επιπλέον, υπάρχουν λόγοι ιδίου συμφέροντος που επιβάλουν στην ΕΕ να ενισχύσει τη δέσμευσή της όσον αφορά τη Συρία, το Ιράκ και τις γειτονικές χώρες. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται: η παραβίαση παγκοσμίως αναγνωρισμένων αξιών και δικαιωμάτων που βρίσκονται στο επίκεντρο της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής· ο κίνδυνος κατάρρευσης της δημόσιας εξουσίας και πολιτικού χάους σε χώρες που έχουν υπέρμετρα επιβαρυνθεί όσον αφορά την υποδοχή προσφύγων, όπως ο Λίβανος και η Ιορδανία, επιπλέον των μεταναστευτικών πιέσεων που απορρέουν από την εκτόπιση πληθυσμών και τη συναφή εμπορία ανθρώπων· ο έλεγχος από το Da'esh εδαφών που εκτείνονται σε δύο κράτη· ο κίνδυνος εξάπλωσης της τρομοκρατίας του είδους του Da'esh σε άλλες χώρες και περαιτέρω αποσταθεροποίησης της περιοχής· η απειλή για την ασφάλεια της ΕΕ που συνιστούν υπήκοοι της ΕΕ (και άλλοι) οι οποίοι έχουν προσχωρήσει στις τάξεις τρομοκρατικών ομάδων ως ξένοι τρομοκράτες μαχητές· το κόστος που αντιπροσωπεύει η απώλεια της Συρίας και του Ιράκ ως εταίρων για διαρκή ειρήνη στη Μέση Ανατολή, ως εμπορικών εταίρων και ως προμηθευτών ενέργειας, καθώς και η απώλεια της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Ιστορικό

Η **Συρία** διήνυσε μια περίοδο σταθερότητας με καταστολή και διαθρησκευτικής συνύπαρξης μετά το στρατιωτικό πραξικόπημα του 1966 που καθιέρωσε την κυριαρχία του απολυταρχικού κόμματος Μπάαθ. Ο Μπασάρ αλ Άσαντ ανέλαβε την εξουσία μετά τον θάνατο του πατέρα του το 2000 με υποσχέσεις για πολιτική και σταδιακή οικονομική μεταρρύθμιση που δεν τήρησε επαρκώς. Το άνοιγμα της οικονομίας της Συρίας και η ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα που ακολούθησε έφεραν στο φως μεγάλες κοινωνικές ανισότητες. Οι απαραίτητες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, τις οποίες η ΕΕ ενθάρρυνε προσφέροντας στη Συρία την προοπτική μιας συμφωνίας σύνδεσης⁴, δεν πραγματοποιήθηκαν ποτέ πλήρως. Η ελευθέρωση της εθνικής οικονομίας οδήγησε σε οικονομική ανάπτυξη που ωφέλησε σε μεγάλο βαθμό τις ελίτ που συνδέονταν με το καθεστώς και με τον μηχανισμό ασφάλειάς του και δεν μετουσιώθηκε σε βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη.

Το 2011, τα συριακά ειρηνικά κινήματα διαμαρτυρίας που είχαν δημοκρατικές προσδοκίες, εμπνέονταν από τα κινήματα της «αραβικής άνοιξης» σε άλλες χώρες και διακατέχονταν από αίσθημα απογοήτευσης έναντι μιας επικρατούσας πολιτικής και οικονομικής τάξης που εισάγει αποκλεισμούς, κατεστάλησαν βιαίως από το καθεστώς Άσαντ. Αυτό ώθησε τμήμα του πληθυσμού της Συρίας στην ένοπλη εξέγερση. Η βίαιη καταστολή των διαμαρτυριών και της εξέγερσης από το καθεστώς του Άσαντ, οι μαζικές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η συστηματική παρεμπόδιση των δημοκρατικών μεταρρυθμίσεων, καθώς και η συνέχιση των συγκρούσεων χωρίς να διαφαίνεται καθαρά το πέρας τους, οδήγησαν σταδιακά στην ενίσχυση της δύναμης των εξτρεμιστικών ομάδων εις βάρος της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης. Εξωτερικές δυνάμεις παρείχαν υποστήριξη στα εμπόλεμα μέρη, γεγονός που επιδείνωσε περισσότερο την κατάσταση. Το Jabhat al-Nusra, επίσημο σκέλος της Αλ Κάιντα στη Συρία, και κατόπιν το Da'esh, ενίσχυσαν τη δύναμη έλξης και τις ικανότητές τους. Το 2014, το Da'esh κατόρθωσε ιδίως να επεκτείνει τον έλεγχό του στις πλούσιες σε πετρέλαιο και φυσικό αέριο περιοχές της ανατολικής Συρίας, του δυτικού Ιράκ και στα συνοριακά σημεία διέλευσης κατά μήκος των συνόρων Συρίας-Τουρκίας για τα οποία είχε προηγουμένως πολεμήσει με άλλες ένοπλες ομάδες.

Στο **Ιράκ**, η πτώση του καθεστώτος του Σαντάμ Χουσεΐν το 2003 συνοδεύτηκε από αστάθεια, συγκρούσεις μεταξύ θρησκευτικών ομάδων και τρομοκρατική βία, οι οποίες αντιμετωπίστηκαν με έντονες προσπάθειες από τη διεθνή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένης της ΕΕ, για να στηριχθεί η μετάβαση του Ιράκ. Το 2012, η ΕΕ υπέγραψε συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας (ΣΕΣΣ) με το Ιράκ. Ωστόσο, μολονότι τέθηκε σε εφαρμογή δημοκρατικό σύνταγμα, αυξήθηκε η παραγωγή πετρελαίου και βελτιώθηκε η μακροοικονομική σταθερότητα, η μετάβαση του Ιράκ παρεμποδίστηκε από τη συνεχιζόμενη βία, την πολιτική αστάθεια, το απολυταρχικό καθεστώς, τις κυβερνητικές πολιτικές που επιφέρουν αποκλεισμούς, τη μεγάλη διαφθορά και την έλλειψη διαρθρωτικών οικονομικών μεταρρυθμίσεων.

Οι αρνητικές αυτές τάσεις επιταχύνθηκαν μετά την αποχώρηση των στρατιωτικών δυνάμεων των ΗΠΑ στο τέλος του 2011. Ειδικότερα, πολλοί σουνίτες αισθάνονταν όλο και πιο αποξενωμένοι εξαιτίας της πολιτικής συμφωνίας που επιτεύχθηκε μετά το 2003 λόγω της περιθωριοποίησής τους από τις διαδικασίες λήψης πολιτικών αποφάσεων· της οικονομικής και κοινωνικής υπανάπτυξης των σουνιτικών περιοχών που οδήγησε στην ανεπαρκή παροχή βασικών υπηρεσιών· της αυθαίρετης εφαρμογής της νομοθεσίας για την απομάκρυνση των μελών του Μπάαθ από την εξουσία· του αποκλεισμού των στρατιωτικών της εποχής του Σαντάμ από τις δυνάμεις ασφαλείας του Ιράκ (ΔΑΙ)· της βίαιης αστυνόμευσης των σουνιτικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένης της τεκμηριωμένης δολοφονίας σουνιτών πολιτών· του ανεπαρκούς πλαισίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και της εκτεταμένης διαφθοράς και του νεποτισμού. Ταυτόχρονα, ενώ η σιιτική κοινότητα έβρισκε τη θέση της στη νέα τάξη, ύστερα από χρόνια καταπίεσης εκ μέρους των σουνιτών, η κυβέρνηση στην οποία κυριαρχούσαν οι σίιτες, ουδέποτε έτυχε πλήρους αποδοχής σε όλη τη χώρα. Οι σουνιτικές τρομοκρατικές επιθέσεις κατά του σιιτικού πληθυσμού συνέβαλαν στην εμβάθυνση του χάσματος μεταξύ των θρησκευτικών ομάδων. Από το 2013 και μετά τμήματα του σουνιτικού πληθυσμού επαναστάτησαν κατά της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, ανοίγοντας τον δρόμο για την εξέγερση τρομοκρατικών ομάδων οι οποίες εμπνέονταν από την Αλ Κάιντα, ιδίως του Da'esh και νεομπααθικών ομάδων που τον Ιούνιο του 2014 κατέλαβαν μεγάλες εκτάσεις εδαφών στο δυτικό και βόρειο Ιράκ.

Το Da'esh έχει, κατ' αυτόν τον τρόπο, χειραγωγήσει και εκμεταλλευτεί τη δυσαρέσκεια τμημάτων του σουνιτικού πληθυσμού τόσο στη Συρία όσο και στο Ιράκ για την προώθηση των στόχων του.

Η απειλή που συνιστά το Da'esh για τη Συρία, το Ιράκ και τις γειτονικές χώρες

Το Da'esh και άλλες τρομοκρατικές ομάδες συνιστούν νέου είδους απειλή για τη Συρία, το Ιράκ, την ευρύτερη περιοχή και τη διεθνή κοινότητα στο σύνολό της.

- Το Da'esh αποτελεί διασυνοριακό φαινόμενο που εκτείνεται σε δύο κυρίαρχα κράτη και έχει την πρόθεση να λειτουργεί ως κράτος (έλεγχος του εδάφους, οργάνωση των εσόδων για τη χρηματοδότηση κεντρικού προϋπολογισμού, επιβολή φόρων, παροχή βασικών υπηρεσιών, κ.λ.π.). Οι εξαιρετικά προβεβλημένες τρομοκρατικές και εγκληματικές του ενέργειες στη Συρία και το Ιράκ συνοδεύονται από στρατιωτικές ενέργειες που μοιάζουν με εξέγερση. Έχει λάβει υποσχέσεις πίστης και στήριξης από οργανώσεις με την ίδια ιδεολογία σε διάφορες αραβικές, αφρικανικές και ασιατικές χώρες.
- Το Da'esh εκμεταλλεύεται με κυνισμό σύμβολα από τη χρυσή εποχή της πολιτικής ιστορίας του Ισλάμ. Το χαλιφάτο παρουσιάζεται ως η ενσάρκωση των φιλοδοξιών για πολιτική και πολιτιστική ενότητα. Έχει διακηρύξει τη φιλοδοξία του να επεκτείνει το έδαφός του σε γειτονικές χώρες, όπως ο Λίβανος, η Ιορδανία και οι χώρες του Κόλπου. Οι εδαφικές του φιλοδοξίες, οι ικανότητές του, οι μορφές προβολής και δικτύωσής του, ιδίως χάρη στην εξελιγμένη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, είναι πρωτοφανείς. Η δράση του ελκύει άλλες ομάδες στην περιοχή, στη βόρεια και την υποσαχάρια Αφρική και στην Ασία. Ορισμένες από αυτές τις ομάδες έχουν δηλώσει πίστη στο Da'esh. Η ανακήρυξη του λεγόμενου «χαλιφάτου», την οποία ακολούθησε η ανάληψη διεθνούς στρατιωτικής δράσης για την καταπολέμηση της εν λόγω τρομοκρατικής απειλής, έχει προσελκύσει μεγάλη ροή ξένων τρομοκρατών μαχητών που προσχωρούν στην ομάδα στη Συρία και το Ιράκ.
- Στο πλαίσιο σκόπιμης τακτικής για την επιβολή της εξουσίας του σε περιοχές όπου η κρατική εξουσία έχει καταρρεύσει, το Da'esh διαπράττει κατάφωρες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συνιστούν εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου, συμπεριλαμβανομένων μαζικών δολοφονιών αμάχων, δουλείας, βασανιστηρίων, αυθαίρετων εκτελέσεων και εκτεταμένων περιπτώσεων σεξουαλικής και σεξιστικής βίας, εις βάρος εθνοτικών και θρησκευτικών μειονοτήτων αλλά και μελών των σουνιτικών κοινοτήτων που εκλαμβάνονται ως απειλή. Το γεγονός αυτό έχει ήδη οδηγήσει σε σημαντικές εκτοπίσεις πληθυσμών στην περιοχή, έχει προκαλέσει σοβαρά τραύματα στους εκτοπισθέντες, ιδίως τις γυναίκες και τα παιδιά, έχει προκαλέσει μαζική εισροή προσφύγων στις γειτονικές χώρες, καθώς και αυξημένη μεταναστευτική πίεση στην ΕΕ.
- Το Da'esh ενθαρρύνει παράνομες ανασκαφές αρχαιολογικών και πολιτιστικών αγαθών και χρησιμοποιεί τα μνημεία κληρονομιάς της ανθρωπότητας, συμπεριλαμβανομένων μνημείων της παγκόσμιας κληρονομιάς, για στρατιωτικούς σκοπούς, με αποτέλεσμα τη σταδιακή καταστροφή τους.
- Σήμερα το Da'esh αποτελεί αυτοχρηματοδοτούμενη τρομοκρατική οργάνωση με έσοδα από πηγές όπως η παράνομη πώληση πετρελαίου και άλλων βασικών προϊόντων, η επιβολή φόρων, η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη διακίνηση πολιτιστικών αγαθών, οι απαγωγές για λύτρα και οι λεηλασίες (συμπεριλαμβανομένων των ληστειών τραπεζών), και επομένως δεν βασίζεται πλέον σε δωρεές περιφερειακών χορηγών.

Το κουρδικό ζήτημα

Η έξαρση της βίας έχει ενθαρρύνει τις κουρδικές κοινότητες όσον αφορά την ενίσχυση της αυτοδιοίκησής τους ή την επιδίωξη της ανεξαρτησίας τους, με συνακόλουθες επιπτώσεις για την ακεραιότητα, και ενδεχομένως τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα, και των δύο χωρών.

Στο Ιράκ, οι διαφορές μεταξύ της περιοχής του Κουρδιστάν και της ομοσπονδιακής κυβέρνησης που παραμένουν ανεπίλυτες επί σειρά ετών, όπως η θέσπιση ενός μόνιμου μηχανισμού για την κατανομή των εσόδων (νόμος περί υδρογονανθράκων) και το καθεστώς των επίμαχων εδαφών, προστίθενται τώρα στον συνολικό όγκο των προβλημάτων που η κυβέρνηση του Ιράκ πρέπει να αντιμετωπίσει επείγοντως παράλληλα με τις προσπάθειες που καταβάλλει για να επικρατήσει του Da'esh.

Από τις αρχές του 2011, το συριακό καθεστώς εξανάγκασε τους Κούρδους της Συρίας να μη συμμετάσχουν στη συριακή εξέγερση με αντάλλαγμα την de facto αυτονομία των περιοχών της βορειοανατολικής Συρίας των οποίων ο πληθυσμός είναι κυρίως κουρδικός. Από την εμφάνιση του Da'esh, οι Κούρδοι της Συρίας έχουν βρεθεί στην πρώτη γραμμή του αγώνα εναντίον του, μαζί με τους Κούρδους γειτονικών χωρών. Κατ' αρχάς υπερασπίστηκαν τις περιοχές των οποίων ο πληθυσμός είναι κυρίως κουρδικός στη Συρία (2013) και στο Ιράκ (όρος Sinjar το 2014), καθώς και την πρόσβαση από τη Συρία προς την υπόλοιπη περιοχή του Κουρδιστάν στο Ιράκ. Στη συνέχεια, υπερασπίστηκαν επίσης την πολιορκημένη πόλη Kobani και άλλα αυτοανακηρυγμένα «αυτόνομα καντόνια» των οποίων ο πληθυσμός είναι κυρίως κουρδικός.

Οποιαδήποτε στήριξη της ΕΕ στην κουρδική ένοπλη αντίσταση στο Da'esh πρέπει να συνοδεύεται από ισχυρές εγγυήσεις προς τα κράτη της περιοχής όσον αφορά τον συνεχιζόμενο σεβασμό της εδαφικής τους ακεραιότητας από μέρους της ΕΕ.

Ο κίνδυνος δευτερογενών επιπτώσεων σε γειτονικές χώρες

Λίβανος

Η σύγκρουση στη Συρία και ο υψηλός αριθμός καταχωρισμένων ή μη προσφύγων στον Λίβανο (περίπου 1,2 εκατομμύρια τον Ιανουάριο του 2015, που αντιπροσωπεύουν ποσοστό μεγαλύτερο από το 25 % του πληθυσμού του Λιβάνου) επιδεινώνουν τις υφιστάμενες εντάσεις στην κοινωνία, στα θεσμικά όργανα και στις κοινότητες του Λιβάνου, και ασκούν επίσης πίεση στους λιγοστούς φυσικούς πόρους. Παρόλο που η λιβανική κυβέρνηση επέλεξε τη λεγόμενη «πολιτική της τήρησης αποστάσεων» από τη σύγκρουση στη Συρία, με βάση τη διακήρυξη του Baabda του Ιουνίου 2012, η Χεζμπολάχ και οι σουνιτικές τρομοκρατικές ομάδες έχουν σταδιακά αυξήσει την άμεση συμμετοχή τους στη σύγκρουση. Οι συγκρούσεις μεταξύ των δυνάμεων ασφαλείας του Λιβάνου και των συριακών ενόπλων ομάδων εντός και περίξ της Arsal στην ανατολική Bekaa, τον Αύγουστο του 2014, και οι επαναλαμβανόμενες συγκρούσεις στην Τρίπολη τονίζουν την απειλή που αντιμετωπίζει ιδίως ο βόρειος Λίβανος.

Ιορδανία

Ο πληθυσμός της Ιορδανίας είναι πολύ περισσότερο ομοιογενής από τον πληθυσμό του Λιβάνου, τουλάχιστον όσον αφορά τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Αλλά η παρουσία περισσότερων από 600.000 Σύρων προσφύγων στη χώρα δημιουργεί πιέσεις στην παροχή υπηρεσιών και στους λιγοστούς φυσικούς πόρους, ιδίως το νερό. Όπως και στον Λίβανο, το ζήτημα της πρόσβασης στην εκπαίδευση και σε ευκαιρίες εργασίας συνεπάγεται κινδύνους για το μέλλον και πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Τουρκία

Με περισσότερους από 1,65 εκατομμύρια Σύρους πρόσφυγες επί του τουρκικού εδάφους (αριθμητικά στοιχεία της κυβέρνησης), η Τουρκία φιλοξενεί σήμερα τη μεγαλύτερη κοινότητα προσφύγων από τη Συρία. Επίσης, η Τουρκία έχει παράσχει σημαντική ανθρωπιστική βοήθεια (περισσότερα από 4 δισεκατομμύρια δολάρια από το 2011, σύμφωνα με εκτιμήσεις της κυβέρνησης). Η Τουρκία απευθύνει έκκληση για ενίσχυση της διεθνούς στήριξης ώστε να αντιμετωπιστούν οι συνέπειες της κρίσης.

2- ΣΤΟΧΟΙ

Οι γενικοί στόχοι της παρούσας στρατηγικής είναι η αντιμετώπιση της απειλής που συνιστούν το Da'esh και άλλες τρομοκρατικές ομάδες για την περιφερειακή και διεθνή σταθερότητα, και η ταυτόχρονη δημιουργία των συνθηκών για πολιτική μετάβαση χωρίς αποκλεισμούς στη Συρία και διαρκή σταθερότητα στη Συρία και το Ιράκ καθώς και στις χώρες της περιοχής που φιλοξενούν πρόσφυγες, με παράλληλη ανακούφιση του ανθρώπινου πόνου που προκαλείται από τη βία και τις εκτοπίσεις που συνεχίζονται.

- Η στρατηγική προβλέπει ένα συνδυασμό πολιτικών και επίσημων διπλωματικών δεσμεύσεων, ενεργειών επικοινωνίας και πρακτικών μέτρων στήριξης. Για να επιτύχει τους στόχους της και να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα της απάντησής της, η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει βιώσιμη και προβλέψιμη χρηματοδότηση ανάλογη με το πρωτοφανές επίπεδο των αναγκών στην περιοχή. Επομένως, η Επιτροπή προτείνει δέσμη μέτρων βοήθειας ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για τα έτη 2015 και 2016. Τα στοιχεία της πρότασης αυτής περιλαμβάνονται στο δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην παρούσα ανακοίνωση.

Σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχία της στρατηγικής της ΕΕ είναι η επίτευξη συνέργειας και συμπληρωματικότητας μεταξύ των δράσεων της ΕΕ και των δράσεων των κρατών μελών της, τόσο σε πολιτικό όσο και σε επιχειρησιακό επίπεδο. Στο πολιτικό επίπεδο, η στρατηγική αυτή θα πρέπει να αποτελέσει το πλαίσιο για την καλύτερη ευθυγράμμιση των διπλωματικών προσπαθειών της ΕΕ και των κρατών μελών. Στο επιχειρησιακό επίπεδο, η στρατηγική θα πρέπει κυρίως να παρέχει γενικό πλαίσιο για την αύξηση της χρηματοδότησης, καθώς και για τον συντονισμό των χορηγών βοήθειας της ΕΕ και τον κοινό προγραμματισμό (μεταξύ άλλων και μέσω του περιφερειακού καταπιστευματικού ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης, του «Ταμείου Madad»). Τα κράτη μέλη καλούνται να συνεχίσουν να παρέχουν βοήθεια σε διμερές επίπεδο προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η συλλογική απάντησή τους ισοδυναμεί τουλάχιστον με την προσπάθεια που καταβάλλεται μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Η ανθρωπιστική βοήθεια θα εξακολουθήσει να χορηγείται σε ευάλωτους πληθυσμούς με βάση τις ανάγκες τους και με πλήρη σεβασμό των διεθνώς αναγνωρισμένων ανθρωπιστικών αρχών του ανθρωπισμού, της ουδετερότητας, της αμεροληψίας και της ανεξαρτησίας.

2.1 ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΚΟΙΝΟΙ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΡΙΑ, ΤΟ ΙΡΑΚ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΠΛΗΓΕΙΣΕΣ ΧΩΡΕΣ

2.1.1 Προώθηση της περιφερειακής δέσμευσης για την υποστήριξη της ασφάλειας και της μακροπρόθεσμης ειρήνης

Η διατήρηση υψηλού επιπέδου διπλωματίας της ΕΕ στην περιοχή έχει ζωτική σημασία για τη συμβολή της στην υλοποίηση των αναγκαίων αλλαγών. Οι χώρες της περιοχής, ιδίως τα κράτη του Κόλπου, η Αίγυπτος, η Τουρκία και το Ιράν, επηρεάζονται άμεσα από πολλές πτυχές και είναι πιο κατάλληλες, κατά την άποψη της κοινής γνώμης στη Μέση Ανατολή, να συμβάλουν στην καταπολέμηση του Da'esh απ' ό,τι οι χώρες της ευρύτερης διεθνούς κοινότητας. Επίσης, έχουν συμφέρον να το πράξουν, δεδομένου ότι απειλούνται κατά κύριο λόγο από τις δευτερογενείς επιπτώσεις των κρίσεων στη Συρία και το Ιράκ. Επιπλέον, οι αντιπαλότητες μεταξύ των βασικών περιφερειακών παραγόντων συγκαταλέγονται μεταξύ των αιτίων της βίας και των θρησκευτικών εντάσεων που εκμεταλλεύεται το Da'esh στη Συρία, το Ιράκ και σε άλλες πληγείσες χώρες. Για όλους αυτούς τους λόγους, η ΕΕ πρέπει να ενθαρρύνει ενεργά τους περιφερειακούς παράγοντες ώστε να αναλάβουν ιδιαίτερη ευθύνη για την αντιμετώπιση της απειλής του Da'esh και την προώθηση της ειρήνης στην περιοχή, εστιάζοντας σε τομείς όπου συγκλίνουν τα συμφέροντά τους. Η ΕΕ πρέπει επίσης να ενθαρρύνει και να ενισχύσει τις μετριοπαθείς φωνές στην περιοχή και να προωθήσει ένα εναλλακτικό όραμα έναντι του οράματος των τρομοκρατικών ομάδων.

Μέσα δράσης της ΕΕ:

Εστιασμένη πολιτική και διπλωματική συνεργασία με τις χώρες της περιοχής, τόσο σε διμερές επίπεδο όσο και από κοινού με τον Αραβικό Σύνδεσμο, το Συμβούλιο Συνεργασίας του Κόλπου και τον Οργανισμό Ισλαμικής Συνεργασίας, καθώς και με τα άλλα κράτη και οργανισμούς που παρέχουν υποστήριξη. Πέρα από τη σαφή καταδίκη του Da'esh, η συνεργασία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει διάλογο για την πολιτιστική πολυμορφία, τη θρησκεία και την ιδεολογία, με σκοπό την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού, στήριξη για την επιστημονική διπλωματία και άλλες μορφές επαφών μεταξύ των λαών, καθώς και προσπάθειες να μειωθούν οι παρανοήσεις στο εσωτερικό της ΕΕ σχετικά με τις εξελίξεις στην περιοχή.

2.1.2 Απομόνωση και καταπολέμηση του Da'esh ως στρατιωτικής δύναμης και ως τρομοκρατικής οργάνωσης και αντιμετώπιση της ιδεολογικής του επιρροής

ο Στήριξη και ενίσχυση των δυνάμεων που αντιτίθενται στο Da'esh

Η στρατιωτική απάντηση του Παγκόσμιου Συνασπισμού για την καταπολέμηση του Da'esh⁵ προβλέπει αεροπορικές επιδρομές κατά των δυνάμεων του Da'esh, καθώς και την προμήθεια φονικού και μη φονικού εξοπλισμού, κατάρτιση και υποστήριξη σε θέματα πληροφοριών στις δυνάμεις ασφαλείας του Ιράκ (ΔΑΙ), στους Κούρδους Πεσμεργκά και, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, στη μετριοπαθή αντιπολίτευση στη Συρία. Το Συμβούλιο δεν έχει εκδώσει απόφαση για τη συμμετοχή της ΕΕ σε στρατιωτικές επιχειρήσεις προς τον σκοπό αυτό. Αποστολή της ΕΕ δεν είναι να συντονίζει ή να ενεργεί ως κέντρο πληροφόρησης για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την προμήθεια όπλων ή άλλη στρατιωτική συνδρομή, αν και θα μπορούσε να προβλέπεται κάτι τέτοιο. Επιπλέον, η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει ότι οι άξονες της δικής της προσπάθειας παραμένουν αρκούντως ευέλικτοι και ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες στρατιωτικές επιχειρήσεις.

ο Αναχαίτιση της εισροής ξένων τρομοκρατών μαχητών, κεφαλαίων και όπλων στο Da'esh

Σύμφωνα με τη *Στρατηγική της ΕΕ για θέματα αντιτρομοκρατίας/ξένων μαχητών*, η οποία αποτελεί μέρος αυτής της ολοκληρωμένης περιφερειακής στρατηγικής, η ΕΕ θα εντείνει τις προσπάθειές της για να απομονώσει το Da'esh και να εμποδίσει τη ροή των πόρων που απαιτούνται για τις επιχειρήσεις του, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και με πλήρη σεβασμό στα ενωσιακά και διεθνή πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό απαιτεί ανοικτό και ενισχυμένο πολιτικό διάλογο με την Τουρκία και τα κράτη του Κόλπου, σε συντονισμό με άλλους εταίρους (συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ). Ο διάλογος αυτός θα συνδέεται με την πρακτική υποστήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι χώρες της περιοχής είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά την απειλή των ξένων μαχητών και, επίσης, ότι οι κυρώσεις και τα άλλα μέτρα κατά του Da'esh εφαρμόζονται αποτελεσματικά, με τη βελτίωση των συνοριακών ελέγχων. Ένας συναφής στόχος των εν λόγω μέτρων είναι ο εντοπισμός των ατόμων που εμπλέκονται σε εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και σε εγκλήματα πολέμου, η καταπολέμηση της διαφθοράς και του λαθρεμπορίου των οποίων τα οφέλη καρπύονται το Da'esh και η άσκηση δίωξης κατά των εμπλεκόμενων ατόμων. Επιπλέον, θα απαιτηθεί αυξημένος έλεγχος των χρηματοοικονομικών ροών μέσω των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και των παραδοσιακών χρηματοοικονομικών δικτύων.

Η ΕΕ θα επιδιώξει επίσης να αποτρέψει τον βίαιο εξτρεμισμό στις χώρες της περιοχής, να θεσπίσει προγράμματα αποριζοσπαστικοποίησης και να παρεμποδίσει τη ριζοσπαστικοποίηση. Η υποστήριξη από την ΕΕ για την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της αντιτρομοκρατίας/των ξένων μαχητών θα πρέπει να παρέχεται κατά προτεραιότητα, λαμβανομένης υπόψη της ικανότητας των χωρών εταίρων να πληρούν κριτήρια αναφοράς σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές και πολιτικές ελευθερίες. Ένας βασικός τομέας μεταρρυθμίσεων που θα πρέπει να υποστηρίξει η ΕΕ είναι η μεταρρύθμιση των αντιτρομοκρατικών νόμων σε χώρες της περιοχής.

5

Ο Παγκόσμιος Συνασπισμός δρομολογήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2014 και έχει την υποστήριξη περισσότερων από 60 χωρών, συμπεριλαμβανομένων των βασικών χωρών της περιοχής. Η ΕΕ υποστηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει ο συνασπισμός αυτός, συμπεριλαμβανομένης της στρατιωτικής δράσης σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο.

Για να είναι αξιόπιστη η αντιτρομοκρατική προσπάθεια είναι σημαντικό να γίνεται διάκριση μεταξύ του Da'esh και άλλων τρομοκρατικών οργανώσεων, αφενός, και των ομάδων που ενστερνίζονται μη βίαιες μορφές του πολιτικού Ισλάμ, αφετέρου. Ένας από τους στόχους της διπλωματίας της ΕΕ πρέπει να είναι να προειδοποιεί για τον κίνδυνο ενδεχόμενης ριζοσπαστικοποίησης των ομάδων αυτών σε περίπτωση καταστολής τους. Είναι σημαντικό να εξασφαλίζεται ότι τα μέτρα επιβολής του νόμου των χωρών εταίρων είναι απαραίτητα και αναλογικά, και δεν υποβαθμίζουν τα ελάχιστα πρότυπα προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Μέσα δράσης της ΕΕ: Η δέσμευση της ΕΕ σε αυτό τον τομέα θα συνίσταται σε δράσεις των κρατών μελών και της ΕΕ, με βάση την αξιολόγηση της σκοπιμότητάς τους και των εξελισσόμενων προτεραιοτήτων. Θα πρέπει να περιλαμβάνει πολιτική συνεργασία και συνεργασία σε επίπεδο εμπειρογνομόνων στα συναφή θεσμικά όργανα των χωρών της περιοχής· συνεισφορές των κρατών μελών της ΕΕ· και χρηματοδότηση, κατά περίπτωση, από τον Μηχανισμό *συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη* (IcSP), το *Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας* (EMΓ) και την *ΚΕΠΠΑ*. Οι δράσεις της ΕΕ πρέπει να εφαρμόζονται σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.

Ξένοι μαχητές

- Δράσεις που αποσκοπούν στην αναχαίτιση της ροής των ξένων μαχητών προς τη Συρία και το Ιράκ και ασχολούνται με όσους επιστρέφουν (θα προσδιοριστούν λεπτομερέστερα στις αρχές του 2015 σύμφωνα με τους στόχους που καθορίστηκαν στη *Στρατηγική της ΕΕ για θέματα αντιτρομοκρατίας/ξένων μαχητών*).
- Στήριξη της Τουρκίας, του Λιβάνου και της Ιορδανίας για την ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων.
- Ανάπτυξη ικανοτήτων στην περιοχή για την εφαρμογή της απόφασης 2178 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων και της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων της ανίχνευσης ιχνών εκρηκτικών και της παροχής εμπειρογνωμοσύνης σχετικά με τις υποδομές και τη διάταξη αερολιμένων.
- Ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας των αστυνομικών και δικαστικών αρχών για: την υποστήριξη ερευνών και διώξεων όσον αφορά ξένους μαχητές· την παρακολούθηση και καταγραφή των κινήσεων των ξένων μαχητών, μέσω, μεταξύ άλλων, της θέσπισης νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την ανταλλαγή καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών με τους κύριους εταίρους της ΕΕ σύμφωνα με τις αρχές της αναλογικότητας όσον αφορά τυχόν περιορισμούς σχετικά με τα δικαιώματα προστασίας δεδομένων· τον εντοπισμό εγκληματικών πηγών χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων· τη διακοπή διαύλων εφοδιασμού με παράνομα όπλα και πυρομαχικά· και την πρόληψη της εγκληματικής χρήσης του διαδικτύου για στρατολόγηση τρομοκρατών και τη διάδοση τρομοκρατικών πρακτικών.
- Ανάπτυξη κοινής προσέγγισης της εσωτερικής και εξωτερικής ασφάλειας και των σχετικών δικτύων εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων μεθοδολογιών επικοινωνίας και προπαγάνδας του Da'esh.
- Συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, συμπεριλαμβανομένης της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, της ταυτοποίησης των εγκληματιών και της συλλογής καταθέσεων μαρτύρων.

Επιχειρηματολογία αντίκρουσης και καταπολέμηση του βίαιου εξτρεισμού

- Υποστήριξη των εκστρατειών ενημέρωσης που διεξάγονται από αρμόδιους φορείς στη Συρία, το Ιράκ και την περιοχή (συμπεριλαμβανομένων των εκστρατειών στις χώρες προέλευσης ξένων μαχητών) για την απόρριψη της ιδεολογίας του Da'esh, την καταγγελία των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από αυτό και την καταπολέμηση του βίαιου εξτρεισμού και της ρητορικής μίσους σχετικά με άλλες ομάδες στην περιοχή.
- Στήριξη σχεδίων για την καταπολέμηση του βίαιου εξτρεισμού στο Λίβανο και την Ιορδανία και, ενδεχομένως, σε άλλες χώρες της περιοχής, εστιάζοντας στα πλέον ευάλωτα τμήματα του πληθυσμού, ιδίως τους νέους.
- Πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης στις φυλακές μέσω ολοκληρωμένου προγράμματος επανένταξης ή απεμπλοκής για κρατούμενους ή για μέλη τρομοκρατικών ομάδων που επιστρέφουν στην περιοχή και στην ΕΕ.
- Ενθάρρυνση των κυβερνήσεων και των σχετικών κοινωνικών παραγόντων της περιοχής ώστε να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την πρόληψη και χαλιναγώγηση της ριζοσπαστικοποίησης και της υποκίνησής της σε δημόσιους χώρους (συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων).
- Χρηματοδότηση της τρομοκρατίας/κυρώσεις
 - Στήριξη των κυρώσεων του ΟΗΕ, συμπεριλαμβανομένων κατονομασιών και μέτρων που στοχεύουν στα οικονομικά του Da'esh. Ορθή εφαρμογή και παρακολούθηση (μέσω διεθνών διαβουλεύσεων).
 - Στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων σε γειτονικές χώρες με σκοπό την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της συναφούς διαφθοράς.
 - Ενθάρρυνση των αιτήσεων εγγραφής στον κατάλογο της επιτροπής κυρώσεων των Ηνωμένων Εθνών για την Αλ Κάιντα προς εξέταση πρόσθετων ονομάτων φυσικών προσώπων και οντοτήτων που στηρίζουν το Da'esh σύμφωνα με την απόφαση 2170 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, για παράδειγμα μεσαζόντων που δραστηριοποιούνται στη μαύρη αγορά πετρελαίου στη Συρία και το Ιράκ.
 - Εάν είναι απαραίτητο, η ΕΕ θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα αυτόνομο καθεστώς κυρώσεων που θα συμπληρώνει το καθεστώς κυρώσεων των Ηνωμένων Εθνών για την Αλ Κάιντα. Κάθε παρόμοιο καθεστώς κυρώσεων πρέπει να συνάδει προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ στην υπόθεση Kadi⁶.
 - Ενθάρρυνση της ποινικής έρευνας και της δικαστικής συνεργασίας με στόχο τη δίωξη ξένων μαχητών και οργανώσεων στρατολόγησης τρομοκρατών, καθώς και τη δήμευση των εγκληματικών περιουσιακών στοιχείων και εργαλείων.

Η συνεχής στήριξη που παρέχει η ΕΕ στους πληγέντες από συγκρούσεις πληθυσμούς, τους πρόσφυγες και τους εκτοπισθέντες (διαβίωση και εκπαίδευση ειδικότερα) και οι προσπάθειες για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων, με την παράλληλη αντιμετώπιση των βασικών αναγκών, μπορούν επίσης να αποτελέσουν αποτελεσματικό μέσο για τη μείωση της δύναμης έλξης των τρομοκρατικών ομάδων.

⁶ Βλέπε ιδίως την απόφαση «Kadi II», της 18ης Ιουλίου 2013 (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-584/10 P, C-593/10 P και C-595/10P).

2.1.3 Πρόληψη των περιφερειακών δευτερογενών επιπτώσεων και ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων

Θα είναι πολύ σημαντικό να μην επιτραπεί στο Da'esh να αποκτήσει συγκεκριμένη ή εμφανή παρουσία στις γειτονικές χώρες. Ειδικότερα ο Λίβανος έχει πληγεί από τρομοκρατικές επιθέσεις που διοργανώθηκαν από συμμάχους του Da'esh στη χώρα. Η Ιορδανία έχει επιτύχει, παρά τις κατά τόπους μικρές εκδηλώσεις λαϊκής συμπάθειας προς το Da'esh, να συγκρατήσει οποιαδήποτε μορφή βίας. Κατά της Τουρκίας, όπου βρίσκεται σε εξέλιξη μια λεπτή ειρηνευτική διαδικασία με το Εργατικό Κόμμα του Κουρδιστάν (PKK), έχουν διατυπωθεί κριτικές ότι δεν προσδίδει επαρκή προτεραιότητα στην καταπολέμηση του Da'esh. Η Τουρκία αντιμετωπίζει επίσης τον κίνδυνο τρομοκρατικής διείσδυσης. Η πρόληψη των περιφερειακών δευτερογενών επιπτώσεων της κρίσης στη Συρία και το Ιράκ θα απαιτήσει τη σημαντική αύξηση του επιπέδου της βοήθειας που παρέχεται στις γειτονικές χώρες, προκειμένου να τους επιτρέψει να αντιμετωπίσουν την εισροή προσφύγων (βλ. 2.1.5).

Είναι απαραίτητη η στήριξη προς τον Λίβανο και την Ιορδανία στον τομέα της ασφάλειας και της διαχείρισης των συνόρων. Ο διάλογος με τον Λίβανο για τη μετανάστευση, την κινητικότητα και την ασφάλεια άρχισε τον Δεκέμβριο του 2014, ενώ τον Οκτώβριο του 2014 υπογράφηκε με την Ιορδανία εταιρική σχέση για την κινητικότητα. Επιπλέον, θα πρέπει να προβλεφθούν οι εξής δράσεις:

- συνεχής στήριξη από την ΕΕ και τα κράτη μέλη στη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας στον Λίβανο και υλοποίηση της στήριξης της ΕΕ προς τις ένοπλες δυνάμεις του Λιβάνου (ΕΔΛ) σε τομείς όπως η συνεργασία πολιτικού-στρατιωτικού τομέα, η ασφάλεια στη θάλασσα, η ασφάλεια των συνόρων, η καταπολέμηση της τρομοκρατίας και η στρατιωτική εκπαίδευση και κατάρτιση·
- περαιτέρω στήριξη, όπου χρειάζεται, με στόχο (i) την ενίσχυση της ικανότητας σχεδιασμού και διενέργειας επιχειρήσεων· (ii) την ενίσχυση του συστήματος εφοδιαστικής των ΕΔΛ· (iii) τη δημιουργία κύκλου κατάρτισης των ΕΔΛ· (iv) την παροχή βοήθειας στις ΕΔΛ για τη διαχείριση και την ασφάλεια των συνόρων· (v) την ανάπτυξη προσανατολισμένης προς το μέλλον έννοιας συνοριακών δυνάμεων ασφαλείας στο πλαίσιο των ΕΔΛ· (vi) τη βελτίωση του ρόλου των ΕΔΛ στην αντιτρομοκρατία με εστίαση στις νομοθετικές, στρατηγικές και θεσμικές πτυχές· και (vii) την επανεξέταση του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης των ΕΔΛ και
- καθιέρωση διαλόγου για την ασφάλεια με την Ιορδανία με σκοπό την επανεξέταση της κατάστασης της ασφάλειας στην περιοχή και τη συνδρομή για την προετοιμασία της ενίσχυσης της συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας και της αντιτρομοκρατίας. Αξιολόγηση των αναγκών των δυνάμεων ασφαλείας της Ιορδανίας (συμπεριλαμβανομένων των συνταγμάτων των χερσαίων συνόρων) στο πλαίσιο αυτό και εξέταση των επιλογών για τη συμπλήρωση της στήριξης που θα χορηγηθεί στην Ιορδανία βάσει της πρωτοβουλίας του NATO για την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

Όσον αφορά την Τουρκία, προβλέπονται τα ακόλουθα μέτρα:

- συνεχής στήριξη στην Τουρκία για την εφαρμογή του εθνικού σχεδίου δράσης της για την καθιέρωση της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων, μεταξύ άλλων με τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό των τεχνικών επιτήρησης κατά μήκος των χερσαίων συνόρων της και τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης των συνόρων και
- ο ήδη υπό εξέλιξη διάλογος μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό των τομέων όπου θα μπορούσε να παρασχεθεί ειδική στήριξη της ΕΕ στις τουρκικές αρχές με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητάς τους για έλεγχο της ροής των προσώπων και υλικών κατά τη διέλευση των συνόρων τους και για την ταυτοποίηση και τον εντοπισμό προσώπων που απαιτούν στενή παρακολούθηση, πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών και λοιπών επικίνδυνων ουσιών.

Μέσα δράσης της ΕΕ: Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, ΕΜΓ, ΜΠΒ και τις συνεισφορές των κρατών μελών.

2.1.4 Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και διεθνούς προστασίας για τη διάσωση ζωών

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος διεθνής χορηγός βοήθειας για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης με περισσότερα από 3,3 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων περισσότερα από 2 δισεκατομμύρια ευρώ σε ανθρωπιστική βοήθεια που διατίθενται στους πληγέντες πληθυσμούς στη Συρία, το Ιράκ και τις γειτονικές χώρες (κυρίως την Ιορδανία, τον Λίβανο, την Τουρκία και την Αίγυπτο). Ενώ οι ανάγκες αυξάνονται περαιτέρω, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να συνεχίσουν να παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια και διεθνή προστασία στους πληγέντες Σύρους και Ιρακινούς, συμπεριλαμβανομένων των προσφύγων και των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας τους, για μια παρατεταμένη περίοδο εντός της Συρίας και του Ιράκ, καθώς και στις γειτονικές χώρες και τις χώρες της ΕΕ. Είναι επίσης σημαντικό να συνδεθούν καλύτερα οι ανθρωπιστικές προσπάθειες με τη μεσοπρόθεσμη έως μακροπρόθεσμη βοήθεια στους εκτοπισθέντες, ιδίως τα παιδιά και τους νέους, ως μέσο για την προώθηση της ανθεκτικότητας, της ανάκαμψης και της επανένταξης και ανάπτυξης μετά τις συγκρούσεις, και για την καταπολέμηση της ενδεχόμενης ριζοσπαστικοποίησης μεταξύ των προσφυγικών πληθυσμών. Δεδομένων των σοβαρών περιορισμών στον προϋπολογισμό της ΕΕ, πρέπει να διερευνηθούν από κοινού με τα κράτη μέλη της ΕΕ πρόσθετοι καινοτόμοι τρόποι χρηματοδότησης.

Μέσα δράσης της ΕΕ:

Συντονισμός:

Συνέχιση παροχής στήριξης στο σύστημα συντονισμού υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, σύμφωνα με την κοινή αντίληψη της ΕΕ για την ανθρωπιστική βοήθεια και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο.

Πρόσβαση:

- Χρήση όλων των πιθανών τρόπων παράδοσης (συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής και διαμετωπικής βοήθειας) για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε όλα τα άτομα που έχουν ανάγκη, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ζουν σε δυσπρόσιτες περιοχές (4,8 εκατομμύρια άνθρωποι στη Συρία, 3,6 εκατομμύρια άνθρωποι στο Ιράκ μέχρι τα μέσα Ιανουαρίου 2015).
- Δυναμική συνεργασία με όλα τα μέρη της σύγκρουσης για την αύξηση του ανθρωπιστικού χώρου στη Συρία και το Ιράκ και την πρόσβαση σε όλα τα άτομα που έχουν ανάγκη.
- Ενίσχυση της ικανότητας των Ηνωμένων Εθνών να διαπραγματευτούν την πρόσβαση, ιδίως στη Συρία και το Ιράκ, μέσω του Γραφείου Συντονισμού Ανθρωπιστικών Υποθέσεων (ΟCHA), και εξασφάλιση καλύτερου συντονισμού, ιδίως μεταξύ διασυνοριακών και διαμετωπικών επιχειρήσεων.
- Ενδυνάμωση της ανάπτυξης ικανοτήτων των τοπικών μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) για την παροχή βοήθειας.

Προστασία:

- Διασφάλιση της προστασίας των πληγέντων πληθυσμών· προώθηση του διεθνούς, προσφυγικού και ανθρωπιστικού δικαίου.
- Έκκληση προς τις αρχές των χωρών που επλήγησαν να συμμορφωθούν οι κυβερνητικές πολιτικές με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, ώστε να εμποδιστεί η επαναπροώθηση ή η δημιουργία ανεπίσημων και απροστάτευτων στρατοπέδων σε ουδέτερες ζώνες και να κατοχυρωθεί η δημιουργία μηχανισμών ορθής καταγραφής και τεκμηρίωσης εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας και προσφύγων, καθώς και η παροχή πρόσβασης των ευάλωτων εκτοπισθέντων και προσφύγων, ειδικότερα των γυναικών και των παιδιών, σε νομικές συμβουλές και επαρκή προστασία. Επιπλέον, στήριξη των προσπαθειών της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και άλλων παραγόντων ώστε να διασφαλιστεί ότι οι κυβερνητικές πολιτικές πληρούν αυτά τα πρότυπα.
- Συνέχιση της υπεράσπισης της ασφάλειας και της προστασίας των εργαζομένων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, καθώς και του απαραβίαστου των υγειονομικών και εκπαιδευτικών υποδομών.

Σχέσεις μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και του στρατού

- Ενίσχυση των υπό την αιγίδα του ΟΗΕ συντονισμού και σύνδεσης μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και του στρατού για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο και η τήρηση των ανθρωπιστικών αρχών με παράλληλο μετριασμό των κινδύνων για την ασφάλεια των φορέων της ανθρωπιστικής βοήθειας και τη βελτίωση της πρόσβασης στους πληθυσμούς που χρειάζονται βοήθεια.

Προσεγγίσεις ανά χώρα

- Ενθάρρυνση προς τον ΟΗΕ να επιδιώξει ανά χώρα προσεγγίσεις χωρίς διακρίσεις και χωρίς αποκλεισμούς («Για όλη τη Συρία» και «Για όλο το Ιράκ»).
- Συνέχιση της υποστήριξης των ολοκληρωμένων και ιεραρχημένων ανθρωπιστικών και αναπτυξιακών εκκλήσεων και κοινή ανάλυση των ελλείψεων, και εφαρμογή του περιφερειακού σχεδίου για τους πρόσφυγες και την ανθεκτικότητα μέσω εθνικών σχεδίων αντίδρασης σε γειτονικές χώρες.

Ικανότητα ταχείας αντίδρασης και παρακολούθησης

- Ενίσχυση του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης σε επίπεδο χώρας και σε πολυτομεακό επίπεδο.
- Αύξηση των ικανοτήτων ετοιμότητας και ταχείας αντίδρασης με την ενσωμάτωση μεγαλύτερης ευελιξίας στις υφιστάμενες συμφωνίες με τους εταίρους, με στόχο την καλύτερη ανταπόκριση στις αναδύμενες ανάγκες, τη δημιουργία αποθεμάτων έκτακτης ανάγκης, καθώς και την εξέταση ενδεχόμενων συνεισφορών σε υφιστάμενα ταμεία για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

Δημόσια διπλωματία και προβολή της βοήθειας

- Ενίσχυση της επικοινωνίας σχετικά με την ανθρωπιστική και αναπτυξιακή βοήθεια της ΕΕ τόσο στην περιοχή όσο και στην ΕΕ, εν ανάγκη με βάση τις επανεξετασθείσες κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά την επικοινωνία και την προβολή.

Κάλυψη των πλέον μακροπρόθεσμων αναπτυξιακών αναγκών των εκτοπισθέντων

- Εστίαση μέρους της αναπτυξιακής βοήθειας της ΕΕ προς τη Συρία και το Ιράκ, καθώς και τις γειτονικές χώρες, στις ανάγκες των εκτοπισθέντων, ιδίως στην εκπαίδευση των παιδιών και την επαγγελματική κατάρτιση ή εκ νέου κατάρτιση των ενηλίκων με έμφαση στις θέσεις εργασίας που θα είναι απαραίτητες στο μετά τις συγκρούσεις περιβάλλον. Η εν λόγω επαγγελματική κατάρτιση θα πρέπει να περιλαμβάνει κατάρτιση για τις γυναίκες, προκειμένου να τονώσουν τον οικονομικό και κοινωνικό τους ρόλο στην ανασυγκρότηση μετά τις συγκρούσεις.

Επανεγκατάσταση και άσυλο

- Συνέχιση της στήριξης της μακροπρόθεσμης ικανότητας των κρατών υποδοχής για την αντιμετώπιση της ροής προσφύγων κυρίως μέσω των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης και προστασίας (RDPP) στην Ιορδανία, τον Λίβανο και το Ιράκ, και με τη χορήγηση βοήθειας προς την Τουρκία για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στους Σύρους πρόσφυγες, καθώς και με τη στήριξη της θέσπισης και λειτουργίας σύγχρονου και σταθερού συστήματος για το άσυλο.
- Συνέχιση της παροχής προοπτικών για την επανεγκατάσταση Σύρων προσφύγων (και ενδεχομένως Ιρακινών) στην ΕΕ. Η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες κάλεσε τη διεθνή κοινότητα να συμμετάσχει στην επανεγκατάσταση και την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους τουλάχιστον 130.000 Σύρων, ιδίως των πλέον ευάλωτων ατόμων. Τα κράτη μέλη της ΕΕ υποσχέθηκαν 36.000 θέσεις· πρόκειται για τη μεγαλύτερη υπόσχεση στην ιστορία των προσπαθειών επανεγκατάστασης που καταβάλλει η ΕΕ. Η Επιτροπή υποστηρίζει τις προσπάθειες επανεγκατάστασης στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης.

2.1.5 Ενίσχυση των τοπικών ικανοτήτων ανθεκτικότητας στη Συρία, το Ιράκ και τις πληγείσες γειτονικές χώρες

Για την αποφυγή περαιτέρω στρατολόγησης από το Da'esh, καθώς και της εκδήλωσης βίας, μελλοντικά, εντός και μεταξύ των εκτοπισθέντων πληθυσμών και των κοινοτήτων υποδοχής, είναι ουσιαστική η σημασία της παροχής βοήθειας και προοπτικών για ένα καλύτερο μέλλον στους εν λόγω πληθυσμούς. Οι ανθρωπιστικές προσπάθειες πρέπει να συνδέονται με τις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές ανάγκες των πληγέντων ως μέσο για την προώθηση της επανένταξης και της ανάπτυξης μετά τις συγκρούσεις και για την καταπολέμηση του εν δυνάμει εξτρεισμού μεταξύ των πληθυσμών των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής. Το κράτος δικαίου, η παροχή βασικών υπηρεσιών και η οικονομική δραστηριότητα θα πρέπει να αποκατασταθούν γρήγορα σε περιοχές που απελευθερώνονται από το Da'esh τόσο στη Συρία όσο και στο Ιράκ, για να αποφευχθεί η ενίσχυση της δύναμης έλξης του Da'esh και να δημιουργηθούν οι ελάχιστες αναγκαίες προϋποθέσεις για την εκούσια επιστροφή των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας και των προσφύγων με ασφάλεια και αξιοπρέπεια.

Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να αποσκοπούν στη στήριξη της ανθεκτικότητας των ατόμων, των κοινοτήτων και των θεσμικών οργάνων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης.

Παράλληλα με την εν λόγω συνδρομή, απαιτείται πολιτικός διάλογος υψηλού επιπέδου, τόσο σε συλλογικό όσο και σε διμερές επίπεδο, με τις χώρες που φιλοξενούν Σύρους πρόσφυγες για να εξασφαλιστεί η παροχή προστασίας και προοπτικών στους πρόσφυγες αυτούς (ιδίως όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση, την αγορά εργασίας, κ.λ.π.).

Μέσα δράσης της ΕΕ:

Συνδρομή για την ανθεκτικότητα και την ανάκαμψη και στήριξη των τοπικών κοινοτήτων και των κοινωνικών φορέων στη Συρία, το Ιράκ και τις γειτονικές χώρες μέσω του «Ταμείου Madad», του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, καθώς και των άμεσων συνεισφορών των κρατών μελών, ιδίως με:

- αξιοποίηση των υφιστάμενων κοινών πλαισίων ανθρωπιστικής βοήθειας και ανάπτυξης στον τομέα και θέσπιση κοινού προγραμματισμού στη Συρία, το Ιράκ, την Ιορδανία, τον Λίβανο και την Τουρκία.

- χρήση του «Ταμείου Madad» για τη χορήγηση βοήθειας σταθεροποίησης και ανθεκτικότητας προς τους πρόσφυγες και τις κοινότητες υποδοχής τους στο Ιράκ, τον Λίβανο, την Ιορδανία, την Τουρκία και την Αίγυπτο. Ο στόχος αυτός πρέπει να επιτευχθεί με σφαιρικό τρόπο, σε συντονισμό με τους υφιστάμενους μηχανισμούς χρηματοδότησης και σύμφωνα με τους ισχύοντες εθνικούς κυβερνητικούς σχεδιασμούς, καθώς και με την προσέγγιση του περιφερειακού σχεδίου για τους πρόσφυγες και την ανθεκτικότητα του ΟΗΕ·
 - στήριξη των κυβερνήσεων της περιοχής για την άσκηση πολιτικών που συμβάλλουν στην ενίσχυση της οικονομικής ανθεκτικότητας μεταξύ των προσφύγων και των κοινοτήτων υποδοχής, την προώθηση προοπτικών για τους νέους και την ισότητα των φύλων· και
 - υλοποίηση του προγράμματος συμπληρωματικής συνδρομής προς την Τουρκία που ανακοινώθηκε μετά την κρίση στο Kobani, με στόχο τη στήριξη των προσπάθειών των τουρκικών αρχών να παρέχουν μακροπρόθεσμη φιλοξενία και συνδρομή στους Σύρους πρόσφυγες που έχουν καταφύγει στην Τουρκία.
- Γενικότερα, θα πρέπει να προβλεφθεί συνεργασία με συναφείς οργανώσεις της διασποράς στην Ευρώπη ώστε να αυξηθεί η επιρροή της ΕΕ και να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των δράσεών της.

• **2.2 ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΧΩΡΑ - ΣΥΡΙΑ**

2.2.1 Προσπάθειες προς την κατεύθυνση πολιτικής μετάβασης

Σύμφωνα με τους στόχους και τις δράσεις που προβλέπονται στην κοινή ανακοίνωση «Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ στη συριακή κρίση», η ΕΕ θα συνεχίσει να διερευνά όλους τους τρόπους και τα μέσα για την επανεκκίνηση της πολιτικής διαδικασίας σε συνεργασία με τους περιφερειακούς και διεθνείς εταίρους, ώστε να επιτευχθεί η μετάβαση υπό την ηγεσία της Συρίας. Ειδικότερα, η ΕΕ θα πρέπει:

- να στηρίζει πλήρως τις προσπάθειες του κ. de Mistura, Ειδικού Απεσταλμένου των Ηνωμένων Εθνών, για την επίτευξη στρατηγικής αποκλιμάκωσης της βίας ως βάση για ευρύτερη βιώσιμη πολιτική διαδικασία· να στηρίζει συγκεκριμένα την ανάπτυξη των προτάσεών του, ιδίως δε την πρόταση για την αξιοποίηση των κατά τόπους παύσεων των εχθροπραξιών σύμφωνα με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο· στο πλαίσιο της προσέγγισης αυτής, η βασισμένη σε αρχές ανθρωπιστική δράση για την ανθεκτικότητα θα πρέπει να παραμένει χωριστή και ανεξάρτητη από τις διαπραγματεύσεις για την πολιτική και την ασφάλεια·
- να στηρίζει τις τοπικές και διεθνείς προσπάθειες διαμεσολάβησης και διαλόγου, συμπεριλαμβανομένων και πρωτοβουλιών που προάγουν συμφωνίες σε τοπικό επίπεδο και άλλων τοπικών ειρηνευτικών πρωτοβουλιών που ενδέχεται να περιλαμβάνουν διαμετωπική συνεργασία, λαμβανομένης δεόντως υπόψη της συμμετοχής των γυναικών·
- να επιδιώξει τη διεθνή συναίνεση στο επίπεδο του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, και να επιδιώξει την περιφερειακή συναίνεση (στα κοινά συμφέροντα συγκαταλέγονται η αποφασιστικότητά μας για την προστασία της ενότητας, της εδαφικής ακεραιότητας και της κυριαρχίας της Συρίας και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας) και την περιφερειακή στήριξη μιας πολιτικής διαδικασίας υπό την ηγεσία της Συρίας που θα οδηγήσει σε μετάβαση, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και του ανακοινωθέντος της Γενεύης της 30ής Ιουνίου 2012· και
- να ενθαρρύνει σε αυτό το πνεύμα τη σύσταση ομάδας στήριξης των προσπαθειών του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και του Ειδικού Απεσταλμένου στη Συρία για τη δημιουργία ευρύτερης συναίνεσης υπέρ μιας εθνικής πολιτικής διαδικασίας.

Μέσα δράσης της ΕΕ: Πολιτική και διπλωματική συνεργασία με τις χώρες της περιοχής και τους διεθνείς εταίρους, με σκοπό την αποκλιμάκωση των περιφερειακών εντάσεων, αφενός, και του πολέμου μεταξύ του καθεστώτος Άσαντ και της ένοπλης αντιπολίτευσης, αφετέρου, με την παράλληλη παροχή κινήτρων για μετάβαση ευρείας βάσης στη Συρία σύμφωνα με το ανακοινωθέν της Γενεύης. Ενίσχυση των πιέσεων στο καθεστώς Άσαντ, ιδίως μέσω περαιτέρω στοχευμένων κυρώσεων και άλλων κατάλληλων περιοριστικών μέτρων με περιορισμένο αντίκτυπο στον άμαχο πληθυσμό. Αυστηρή εφαρμογή των κυρώσεων της ΕΕ κατά της Συρίας όσον αφορά το πετρέλαιο και άσκηση πιέσεων σε τρίτες χώρες για το ίδιο θέμα. Ενίσχυση του διαλόγου με τους εταίρους, ιδίως στην περιοχή.

Ενίσχυση του πολιτικού προσωπικού της αντιπροσωπείας της ΕΕ για τη Συρία (η οποία θα συνεχίσει να φιλοξενείται στην αντιπροσωπεία της ΕΕ στη Βηρυτό). Για όσο χρονικό διάστημα δεν θα πληρούνται οι προϋποθέσεις για εκ νέου άνοιγμα της αντιπροσωπείας της ΕΕ στη Δαμασκό θα εξακολουθήσουν να πραγματοποιούνται τακτικές επισκέψεις στη Συρία.

2.2.2 Ενίσχυση της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης και των παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών

- Συνέχιση της στήριξης της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης, συμπεριλαμβανομένου του Εθνικού Συνασπισμού Συριακών Επαναστατικών και Αντιπολιτευτικών Δυνάμεων (SOC), αλλά χωρίς να αποκλείονται τυχόν άλλες εποικοδομητικές δυνάμεις της εγχώριας κοινωνίας των πολιτών ή πολιτικές δυνάμεις, με στόχο την ενθάρρυνση της ευρύτερης συμμετοχής (συμπεριλαμβανομένων θρησκευτικών και εθνοτικών μειονοτήτων), της αποδοτικότητας και της ισότητας των ευκαιριών. Δεν πρόκειται να υπάρξει διαρκής ειρήνη στη Συρία εάν δεν ικανοποιηθούν εξίσου οι συγκεκριμένες αιτιάσεις όλων των εθνοτικών και θρησκευτικών ομάδων και δεν διατηρηθεί ο πολυεθνικός και πολυθρησκευτικός χαρακτήρας της χώρας.
- Συνέχιση της εξέτασης και υποστήριξης, κατά περίπτωση, των πρωτοβουλιών «track 2» και «track 3» που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τελικά στη διαμόρφωση μοντέλου μετάβασης, το οποίο θα βασίζεται στην ένταξη των αξιόπιστων αντιπάλων της κυβέρνησης στη νέα μεταβατική κυβέρνηση, καθώς και διαδικασίας σταθεροποίησης σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στη συμμετοχή των γυναικών στις πρωτοβουλίες αυτές.
- Συνέχιση της στήριξης της ανάπτυξης ικανοτήτων των συριακών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Μέσα δράσης της ΕΕ: συνέχιση της στήριξης των προσπαθειών ειρήνευσης και διαμεσολάβησης με εστίαση στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των φορέων της εσωτερικής κοινωνίας των πολιτών και των δραστηριοτήτων ανθεκτικότητας μέσω του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη και του ΕΜΓ.

2.2.3 Παροχή βασικών υπηρεσιών και συμβολή στην ανασυγκρότηση της διοίκησης στις περιοχές όπου έχει μειωθεί η βία

- Ενίσχυση του επιπέδου διασυνοριακής και διαμετωπικής παροχής μη ανθρωπιστικής βοήθειας στη Συρία.
- Βοήθεια στη μετριοπαθή αντιπολίτευση και στους φορείς της κοινωνίας των πολιτών για την ανασυγκρότηση της διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών (συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής προστασίας, της υγείας, της εκπαίδευσης), καθώς και της γενικής οικονομικής δραστηριότητας, σε περιοχές όπου έχει μειωθεί η βία, σε περιοχές υπό την προηγούμενη κατοχή του Da'esh, και στις περιοχές της βόρειας Συρίας που κατοικούνται κυρίως από Κούρδους της Συρίας.
- Στήριξη της παροχής βασικών υπηρεσιών σε σημαντικούς τομείς, με βάση τις αρχές της απουσίας αποκλεισμών, της χρηστής διακυβέρνησης και της διαβούλευσης μεταξύ κοινοτήτων, καθώς και στήριξη των δραστηριοτήτων ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης διαχείρισης και προστασίας των φυσικών πόρων.

Μέσα δράσης της ΕΕ:

Ενισχυμένη συνδρομή για ανθεκτικότητα και ανάκαμψη, όπως οι στοχευμένες δραστηριότητες χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ ή τα κράτη μέλη για τη στήριξη των τοπικών κοινοτήτων και των κοινωνικών φορέων (συμπεριλαμβανομένων επιχειρήσεων των οποίων η διαχείριση γίνεται από το Gaziantep με τη συμμετοχή διαφόρων κρατών μελών), που στηρίζονται από το «Ταμείο Madad», τον Μηχανισμό συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη ή το ΕΜΓ.

- Βραχυπρόθεσμα, τα έργα της ΕΕ υπέρ της κοινωνίας των πολιτών που χρηματοδοτούνται από το ΕΜΓ (17 εκατομμύρια ευρώ) και τον Μηχανισμό συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη (12 εκατομμύρια ευρώ) θα συμβάλουν στην ανάπτυξη ικανοτήτων των οργανώσεων της συριακής κοινωνίας των πολιτών, στην παροχή βασικών υπηρεσιών, στη θέσπιση μέτρων για το κράτος δικαίου και στην ανάπτυξη ενός χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχικού πολιτικού περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο. Θα μπορούσαν επίσης να αξιοποιηθούν στοχευμένα προγράμματα για τις μειονότητες, ώστε να κατοχυρώνεται η ασφάλεια όλων των εθνοτικών και θρησκευτικών κοινοτήτων, να εξασφαλίζεται η χωρίς αποκλεισμούς μετάβαση, να καλύπτονται ειδικές ανάγκες και να υποστηρίζεται η επανένταξή τους στην κοινωνία.

2.2.4 Προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και διασφάλιση της λογοδοσίας

- Συνέχιση της διερεύνησης και τεκμηρίωσης των εγκλημάτων πολέμου και των εγκλημάτων κατά της ανθρωπότητας, ιδίως με την προοπτική ενδεχόμενης μελλοντικής ποινικής ευθύνης.
- Συνεργασία με τους εταίρους στο πλαίσιο της Επιτροπής Έρευνας των Ηνωμένων Εθνών και άλλων πρωτοβουλιών λογοδοσίας ενόψει προετοιμασίας για διαδικασία λογοδοσίας και αμφισβήτηση της νοοτροπίας της ατιμωρησίας.
- Συνέχιση της στήριξης των δραστηριοτήτων του Οργανισμού για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων (OPCW), ειδικότερα της αποστολής επαλήθευσης και της καταστροφής των συριακών χημικών όπλων και των εγκαταστάσεων παραγωγής.
- Συνέχιση της αναζήτησης τρόπων για την παραπομπή της κατάστασης στη Συρία στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ) και στήριξη συμπληρωματικών μηχανισμών λογοδοσίας, μεταξύ άλλων και σε εθνικό επίπεδο.

Μέσα δράσης της ΕΕ: Διπλωματική συνεργασία, μεταξύ άλλων και στο επίπεδο του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, και πρακτική στήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μέσω του Μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη και του *Ευρωπαϊκού Μέσου για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (EIDHR)*, καθώς και δικαστική συνεργασία.

2.2.5 Προετοιμασία για την «επόμενη ημέρα»

- Συνέχιση του σχεδιασμού για τη μακροπρόθεσμη ανάκαμψη και ανασυγκρότηση της Συρίας και προετοιμασία της επιστροφής και της επανένταξης των προσφύγων και των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας, ιδίως με τακτικές αξιολογήσεις των ζημιών και των αναγκών στη Συρία.
- Συνέχιση της ενίσχυσης των ικανοτήτων των πολιτών της Συρίας και της συριακής κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων που προωθούν την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση, για να μπορέσουν οι απλοί πολίτες της Συρίας να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στην ανασυγκρότηση της χώρας.
- Αξιοποίηση περαιτέρω δυνατοτήτων για Σύρους σπουδαστές και ερευνητές μέσω υποτροφιών στην Ευρώπη και ευκαιριών επαγγελματικής κατάρτισης στην περιοχή.
- Συνέχιση του εντοπισμού ευκαιριών για την ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων των Σύρων για την καθοδήγηση της μετάβασης (σε τομείς όπως η ρύθμιση των μέσων ενημέρωσης, η αποκέντρωση, η διοίκηση των δήμων, η εκπόνηση συντάγματος, κ.λ.π.) με τη δέουσα συνεκτίμηση των αναγκών και του ρόλου των γυναικών.
- Συνέχιση του προσεκτικού σχεδιασμού της διαδικασίας αφοπλισμού, αποστράτευσης και επανένταξης ως μέρους της μεταρρύθμισης του τομέα της ασφάλειας.
- Συνέχιση της τακτικής αξιολόγησης για το αν οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν την προετοιμασία και εφαρμογή των μεταβατικών μέτρων δικαιοσύνης που αποσκοπούν στην προώθηση της συμφιλίωσης, την ενίσχυση της εμπιστοσύνης και την ενδυνάμωση του κράτους δικαίου.
- Προσεκτική προετοιμασία για το σύνταγμα και τις εκλογικές μεταρρυθμίσεις, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας για τα πολιτικά κόμματα.
- Μελέτη μέσων για την προστασία της εναπομένουσας πολιτιστικής κληρονομιάς και για την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, ιδίως μέσω εκστρατειών εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης.
- Διατήρηση του ηγετικού ρόλου της ΕΕ στον συντονισμό των χορηγών βοήθειας προκειμένου να ενισχυθούν η συνοχή, ο συντονισμός και η προβλεψιμότητα της διεθνούς βοήθειας για την ανασυγκρότηση της Συρίας.

Πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού του προγράμματος Erasmus + το οποίο χρηματοδοτεί υποτροφίες για την κινητικότητα των σπουδαστών της Συρίας και έργα συνεργασίας στα οποία συμμετέχουν ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Συρίας με σκοπό τον εκσυγχρονισμό τους. Εξέταση περαιτέρω δυνατοτήτων για τη στήριξη των γειτονικών χωρών και πανεπιστημίων στην παροχή υπηρεσιών τριτοβάθμιας εκπαίδευση σε Σύρους σπουδαστές.

Η ΕΕ θα συνεχίσει τις προσπάθειες αυτές, λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να αποφευχθεί η κατάρρευση των κρατικών θεσμών στη Συρία.

Μέσα δράσης της ΕΕ: ΕΜΓ, «Ταμείο Madad», Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη («πρόγραμμα Tahdir : Προετοιμασία για τη μετάβαση στη Συρία»), τριμερής συμφωνία μεταξύ του Ηνωμένων Εθνών, της Παγκόσμιας Τράπεζας και της ΕΕ σχετικά με τις αξιολογήσεις των αναγκών μετά τις συγκρούσεις, Erasmus +.

2.3 ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΧΩΡΑ - ΙΡΑΚ

2.3.1 Υποστήριξη της ιρακινής κυβέρνησης ώστε να καταστεί πραγματικότητα η πολυσυλλεκτικότητα

Κύριος στόχος της ΕΕ στο Ιράκ πρέπει να είναι η υποστήριξη μιας πολυσυλλεκτικής ιρακινής κυβέρνησης στην προσπάθειά της να αντιμετωπίσει τη δικαιολογημένη δυσανεξία των ιρακινών πολιτών και να προωθήσει μια μακροχρόνια διαδικασία ανοικοδόμησης του κράτους και εθνικής συμφιλίωσης, με βάση τις διατάξεις του ιρακινού συντάγματος. Το κυβερνητικό πρόγραμμα (2014-2018) και το ιρακινό εθνικό σχέδιο ανάπτυξης (2014-2017) συνιστούν ικανοποιητική βάση για τον σκοπό αυτό, ενώ η συμφωνία εταιρικής σχέσης και συνεργασίας (ΣΕΣΣ) ΕΕ-Ιράκ, μέρη της οποίας εφαρμόζονται ήδη σε προσωρινή βάση, παρέχει το πλαίσιο συνεργασίας για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Παρόλο που οι αιτιάσεις των σουνιτών θα πρέπει να εξεταστούν, η άνοδος του σεκταρισμού και της ριζοσπαστικοποίησης στις περισσότερες ιρακινές κοινότητες απαιτεί συνολική αντιμετώπιση σε ολόκληρη τη χώρα. Η ΕΕ θα επιδιώξει την κατά το δυνατό στενότερη συνεργασία με την Αποστολή Βοήθειας των Ηνωμένων Εθνών για το Ιράκ (UNAMI) και τις υπηρεσίες του ΟΗΕ που δραστηριοποιούνται στη χώρα.

ο Συνεργασία με τις μετριοπαθείς περιθωριοποιημένες ομάδες Σουνιτών

Η ιρακινή κυβέρνηση θα πρέπει να στηριχθεί σε σύμπραξη με όλες τις συνιστώσες της ιρακινής κοινωνίας, ιδίως τις μετριοπαθείς θρησκευτικές και πολιτικές ομάδες, ώστε να τους επιτραπεί να συμμετάσχουν στο μέλλον του Ιράκ. Ωστόσο, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στη σουνιτική κοινότητα προκειμένου ο σουνιτικός πληθυσμός να αποδεσμευτεί από κάθε υποστήριξη προς το Da'esh. Το βήμα αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί παράλληλα με ενδεχόμενη διατύπωση προς τις ομάδες αυτές του αιτήματος να αντισταθούν και να κηρύξουν τον πόλεμο κατά του Da'esh. Στο πλαίσιο της συνεργασίας με τη σουνιτική κοινότητα θα πρέπει να προσδιοριστούν μέτρα για την αντιμετώπιση των γνωστών αιτιάσεων και για την προώθηση της συμφιλίωσης, ώστε να υπάρξει μέριμνα για την ασφάλεια του πληθυσμού (ιδίως των ομάδων που συμμετέχουν στην καταπολέμηση του Da'esh) και να δοθούν εγγυήσεις για τη μελλοντική διαβούλευση σχετικά με τη χάραξη πολιτικής. Παράλληλα πρέπει να υποστηριχθούν οι μετριοπαθείς σιιτικές κοινότητες και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών για να αντιμετωπιστεί ο στιγματισμός της σουνιτικής κοινότητας και οι αντιδράσεις εναντίον της.

ο Συνεργασία με την περιοχή του Κουρδιστάν στο Ιράκ

Η επίλυση των διαφορών της ομοσπονδιακής κυβέρνησης με την περιφερειακή κυβέρνηση του Κουρδιστάν, συμπεριλαμβανομένου ενός οριστικού, διαρκούς διακανονισμού σχετικά με τη μεταφορά των εσόδων από το πετρέλαιο και σχετικά με τα διαμφισβητούμενα εδάφη, αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα και θα βελτιώσει σημαντικά το πολιτικό κλίμα στο Ιράκ. Η ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και την περιφερειακή κυβέρνηση του Κουρδιστάν να συμφωνήσουν σε έναν σαφή χάρτη πορείας με χρονοδιαγράμματα για την επίλυση των διαφορών με βάση τις συνταγματικές διατάξεις.

ο **Εδραίωση της δημοκρατικής λειτουργίας των κρατικών θεσμών και υποστήριξη της πολιτικής και νομοθετικής μεταρρύθμισης**

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να υποστηρίξουν την ιρακινή κυβέρνηση στις προσπάθειές της να δρομολογήσει ένα διεξοδικό πρόγραμμα διοικητικής μεταρρύθμισης για την τόνωση των ικανοτήτων των μη στρατιωτικών δημόσιων φορέων με βάση τις σύγχρονες αρχές της διοίκησης και της δημοσιονομικής διαχείρισης. Οι θεμελιώδεις αρχές της εν λόγω μεταρρύθμισης θα πρέπει να είναι ο διαχωρισμός των πολιτικών και διοικητικών θέσεων, η δημιουργία ανεξάρτητης δημόσιας διοίκησης, καθώς και η εφαρμογή μη σεκταριστικής πολιτικής ίσων ευκαιριών με βάση τα προσόντα και τις ικανότητες.

Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο στήριξης πρωτοβουλιών για πολιτικές και νομοθετικές μεταρρυθμίσεις, που προτείνονται από την κυβέρνηση, την κοινωνία των πολιτών και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, στο πλαίσιο του συντάγματος του Ιράκ, υπό την προϋπόθεση ότι προωθούν την εθνική συμφιλίωση και την ανάπτυξη.

ο **Αναδιάρθρωση του τομέα της ασφάλειας**

Η μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας καλύπτει μια ευρεία σειρά δραστηριοτήτων, που κυμαίνονται από την υποστήριξη των στρατιωτικών δυνάμεων μέχρι τις μεταρρυθμίσεις του νομικού πλαισίου. Κάθε μελλοντική δραστηριότητα της ΕΕ στον τομέα αυτό πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις δραστηριότητες του Παγκόσμιου Συνασπισμού για την αντιμετώπιση του Da'esh, καθώς και τις διμερείς προσπάθειες των κρατών μελών της ΕΕ για την επίτευξη συμπληρωματικότητας. Τα κράτη μέλη της ΕΕ καταβάλλουν επί του παρόντος προσπάθειες για την αναδιάρθρωση και κατάρτιση των δυνάμεων ασφαλείας του Ιράκ (ΔΑΙ). Απόρροια της αδυναμίας των ΔΑΙ είναι η επανεμφάνιση παράνομων παραστρατιωτικών ομάδων οι οποίες, παράλληλα με την ενίσχυση των προσπαθειών των ΔΑΙ, φέρουν επίσης την ευθύνη για πολλές φρικαλεότητες και παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η σταδιακή αποστράτευση των σιιτικών παραστρατιωτικών ομάδων και άλλων ένοπλων ομάδων, και η αντικατάστασή τους από τις αρμόδιες διαθηρσκευτικές δυνάμεις ασφαλείας του Ιράκ είναι ζωτικής σημασίας για την εθνική συμφιλίωση. Η ιρακινή κυβέρνηση έχει καθήκον να εξασφαλίσει ότι θα είναι ο μοναδικός κάτοχος όπλων και θα απαγορεύει κάθε ένοπλο σχηματισμό έξω από το πλαίσιο της κυβέρνησης, σύμφωνα με το σύνταγμα του Ιράκ. Παράλληλα, πρέπει να ενισχυθούν η παρουσία και οι ικανότητες των μη στρατιωτικών αστυνομικών δυνάμεων.

ο **Δικαστικές μεταρρυθμίσεις και ενσωμάτωση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων**

Οι ανεπάρκειες όσον αφορά το κράτος δικαίου βρίσκονται στο επίκεντρο της κρίσης στο Ιράκ. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να εξετάσουν το ενδεχόμενο μεγαλύτερης υποστήριξης προς την ιρακινή κυβέρνηση με σκοπό τη θέσπιση μέτρων ενίσχυσης του κράτους δικαίου και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλους τους τομείς της ιρακινής δημόσιας ζωής. Η ενίσχυση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τη μεταρρύθμιση της υφιστάμενης αμφιλεγόμενης νομοθεσίας και της εφαρμογής της, που υπήρξαν μοχλοί της ριζοσπαστικοποίησης και της αντίστασης στην ιρακινή κυβέρνηση. Απαιτείται αποφασιστικότητα στις προσπάθειες για ενίσχυση της ανεξαρτησίας των θεσμικών οργάνων, ιδίως του δικαστικού τομέα. Η κατάρτιση σε θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων πρέπει να ενσωματωθεί και να ενταχθεί στα προγράμματα σπουδών των στρατιωτικών και μη στρατιωτικών δυνάμεων ασφαλείας, ενώ θα πρέπει να βελτιωθεί η συνεργασία των δυνάμεων ασφαλείας με τις δικαστικές αρχές, καθώς και με τα αστυνομικά όργανα εποπτείας. Θα πρέπει να ενισχυθεί το καθεστώς και η ικανότητα της Επιτροπής ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η ενίσχυση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο σωφρονιστικό σύστημα θα συμβάλει στην αντιμετώπιση της ριζοσπαστικοποίησης. Θα πρέπει να ενισχυθεί η ικανότητα του δικαστικού κλάδου να καταπολεμήσει τις τρομοκρατικές οργανώσεις. Η ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει την προσχώρηση του Ιράκ στο Καταστατικό της Ρώμης με σκοπό τη διευκόλυνση διεθνών διώξεων στο μέλλον. Σε όλες αυτές τις προσπάθειες είναι ουσιώδες να αντληθούν διδάγματα από την προγενέστερη στήριξη της ΕΕ για τις προσπάθειες μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης στο πλαίσιο της αποστολής EUJUSTLEX. Μακροπρόθεσμα, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί το Ιράκ να καταρτίσει σχέδιο για τη σταδιακή κατάργηση της θανατικής ποινής λόγω της αναποτελεσματικότητάς της και του δυνητικού της ρόλου στη ριζοσπαστικοποίηση.

ο Ενίσχυση της περιφερειακής και τοπικής διοίκησης

Το ιρακινό Σύνταγμα προβλέπει τη δυνατότητα μεγαλύτερης περιφερειακής και τοπικής αυτονομίας, αφού και η ίδια η ιρακινή κυβέρνηση αναφέρει στο πρόγραμμά της το ενδεχόμενο αποκέντρωσης. Η ενίσχυση της πολιτικής και οικονομικής αυτονομίας όσον αφορά τη διαχείριση των επαρχιακών και τοπικών υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένου του τοπικού ελέγχου του τοπικού μηχανισμού ασφάλειας, καθώς και η μεγαλύτερη γεωγραφική εγγύτητα στη διαδικασία λήψης αποφάσεων μπορεί να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών αιτιάσεων. Αυτό θα πρέπει, ωστόσο, να συνδυάζεται με ένα σύστημα που θα υποστηρίζει τη δίκαιη κατανομή των πόρων μεταξύ των δήμων, καθώς και με διατομεακά μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης μεταξύ των φορέων, για παράδειγμα μέσω των περιφερειακών υποδομών και άλλων έργων συνεργασίας.

Μέσα δράσης της ΕΕ:

Θεσμικά ζητήματα

- Πολιτικές και επίσημες επαφές, ιδίως στο πλαίσιο της ΣΕΣΣ. Στο πλαίσιο αυτό, η ταχεία επικύρωση της ΣΕΣΣ από τα κράτη μέλη της ΕΕ θα στείλει ένα ισχυρό μήνυμα δέσμευσης της ΕΕ.
- Δεδομένου του καίριου ρόλου της περιοχής του Κουρδιστάν στην καταπολέμηση του Da'esh και στην επίλυση της πολιτικής κρίσης στο Ιράκ, η ΕΕ θα επιδιώξει να αυξήσει την παρουσία της στο Ερμπίλ, με πλήρη σεβασμό της συνταγματικής τάξης του Ιράκ. Με την επιφύλαξη της σύμφωνης γνώμης της κεντρικής κυβέρνησης και δημοσιονομικών περιορισμών, θα εγκατασταθεί στο Ερμπίλ γραφείο της ΕΕ στο Ιράκ. Η ΕΕ θα επιδιώξει να διευκολύνει τη ροή των πληροφοριών μεταξύ της Βαγδάτης και του Ερμπίλ. Κατά περίπτωση, θα προωθήσει επίσης τη συμμετοχή της κυβέρνησης της περιοχής του Κουρδιστάν στην εφαρμογή της ΣΕΣΣ ΕΕ-Ιράκ.
- Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο υποστήριξης της ιρακινής διπλωματίας ώστε να προσεγγίσει χώρες της περιοχής και χώρες πέραν αυτής, αξιοποιώντας την εμπειρία και την τεχνογνωσία που απέκτησε το Ιράκ στο πλαίσιο των διεθνών προσπαθειών αποκατάστασης μεταξύ των ετών 2003 και 2010.
- Η αντιπροσωπεία της ΕΕ στο Ιράκ θα πρέπει να ενισχυθεί, μεταξύ άλλων με εμπειρογνώμονες του τομέα της ασφάλειας από τα κράτη μέλη.

Τεχνική βοήθεια

- Η ΕΕ μπορεί να κινητοποιήσει εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη για να εκπαιδεύσουν και να συμβουλευθούν τα ιρακινά θεσμικά όργανα σε τομείς όπως η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, η μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας, μέτρα κατά της τρομοκρατίας που συνάδουν προς τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ασφάλεια των συνόρων / η ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (ΟΔΣ), με βάση τις διατάξεις της ΣΕΣΣ ΕΕ-Ιράκ, και ειδικότερα τις διατάξεις σχετικά με τη συνεργασία του τίτλου III, οι οποίες εφαρμόζονται προσωρινά.
- Στον τομέα της ασφάλειας, η στήριξη της ΕΕ θα μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση της ικανότητας του Ιράκ να αναχαιτίσει το Da'esh. Η χρήση των μέσων της ΕΕ θα διερευνηθεί περαιτέρω αναλόγως. Προκειμένου να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών, είναι σημαντικό, ωστόσο, να υπενθυμιστεί η υφιστάμενη δέσμευση των κρατών μελών για παροχή στρατιωτικής υποστήριξης στο Ιράκ, κυρίως μέσω του Παγκόσμιου Συνασπισμού για την αντιμετώπιση του Da'esh και των ομάδων εργασίας του, καθώς και μέσω του NATO το οποίο εξετάζει το ενδεχόμενο υποστήριξης των ιρακινών δυνάμεων ασφαλείας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων. Προκειμένου να διευκολυνθεί η επιστροφή των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας σε εδάφη που κατείχε το Da'esh και έχουν ανακαταληφθεί, θα μπορούσε να διατεθεί τεχνική βοήθεια για δραστηριότητες ναρκοθέτησης και για την εξουδετέρωση εκρηκτικών μηχανισμών που έχει τοποθετήσει το Da'esh.

- Η υποστήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (μη στρατιωτικές πτυχές) θα πρέπει να παρέχεται, σε συνδυασμό με τις προσπάθειες του Παγκόσμιου Συνασπισμού και των ομάδων εργασίας του να ενθαρρυνθεί η ιρακινή κυβέρνηση να υιοθετήσει μια νέα, ολοκληρωμένη προσέγγιση της αντιτρομοκρατικής πολιτικής, που θα βασίζεται στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θα εστιάζεται στην πρόληψη. Οι πιθανοί τομείς υποστήριξης περιλαμβάνουν: την ενίσχυση ικανοτήτων· τη συλλογή, ανάλυση, ανταλλαγή και προστασία των πληροφοριών· και την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.
- Οι προσπάθειες της ΕΕ για την ενίσχυση των θεσμικών και νομικών μεταρρυθμίσεων και την ενσωμάτωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορεί να βασιστεί στο εν εξελίξει σχέδιο της ΕΕ στο πλαίσιο του Μηχανισμού αναπτυξιακής συνεργασίας (ΜΑΣ) για τη στήριξη του κράτους δικαίου, στα μελλοντικά μέτρα στήριξης στο πλαίσιο του πολυετούς ενδεικτικού προγραμματισμού του ΜΑΣ για την περίοδο 2014-2017, καθώς και στα διδάγματα που αντλήθηκαν από την αποστολή ΕΕ JUSTLEX .
- Εφόσον το ζητήσει η ιρακινή κυβέρνηση, και υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη μπορούν να χρηματοδοτήσουν τις εν λόγω επιχειρήσεις, η ΕΕ μπορεί να βασιστεί σε μια πλειάδα μοντέλων στο πλαίσιο της ΕΕ και σε εμπειρογνώμονες τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ΕΕ (Επιτροπή των Περιφερειών) για να συμβουλευθεί την ιρακινή κυβέρνηση σχετικά με τον καλύτερο τρόπο έμπρακτης εφαρμογής της μεταβίβασης των εξουσιών.
- Σημαντική θα είναι η προσέγγιση του Συμβουλίου Αντιπροσώπων του Ιράκ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια καλούνται να διαδραματίσουν εξέχοντα ρόλο.
- Η ΕΕ θα καταρτίσει σχέδια έκτακτης ανάγκης για την παροχή άμεσης στήριξης στην κυβέρνηση του Ιράκ στις προσπάθειές της για αποκατάσταση και τόνωση βασικών υπηρεσιών σε περιοχές που ελευθερώθηκαν από το Da'esh, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η συντομότερη δυνατή εκούσια, ασφαλής και αξιοπρεπής επιστροφή στις εστίες τους των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας και με την πρόβλεψη να πληρούνται οι ελάχιστες εγγυήσεις προστασίας.

2.3.2 Υποστήριξη των βασικών υπηρεσιών, οικονομική ανάπτυξη και καταπολέμηση της διαφθοράς

Η σταθερότητα στο Ιράκ μπορεί να είναι βιώσιμη μόνον εφόσον ο τεράστιος πλούτος του αξιοποιηθεί προς όφελος όλων των πολιτών. Η ανεπαρκής διαχείριση των δημόσιων οικονομικών εν γένει και η εκτεταμένη διαφθορά έχουν οδηγήσει σε αναποτελεσματική εφαρμογή του προϋπολογισμού και σε πλημμελή παροχή υπηρεσιών, καθώς και, σε ορισμένες περιοχές, στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων. Ως συνέπεια της κρίσης στον τομέα της ασφάλειας, η οικονομία συρρικνώνεται και, λόγω της μείωσης των τιμών του πετρελαίου, τα δημόσια έσοδα και τα συναλλαγματικά διαθέσιμα μειώνονται. Θα απαιτηθούν συνετές μεταρρυθμίσεις της οικονομικής και δημοσιονομικής πολιτικής ώστε να διασφαλιστεί η δημοσιονομική βιωσιμότητα που είναι ουσιώδης για την κάλυψη του αυξημένου κόστους των κοινωνικών αναγκών και της ασφάλειας.

Όσον αφορά το περιβάλλον επιχειρηματικής δραστηριότητας, για μία δεκαετία και πλέον οι επιδόσεις του Ιράκ ήταν πολύ κάτω από τον μέσο όρο της περιοχής, ενώ η πρόσβαση σε πιστώσεις παραμένει ένα από τα σοβαρότερα εμπόδια για την ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα. Επιβάλλεται η αποφασιστική καταπολέμηση της διαφθοράς και η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Ιράκ. Η παροχή βασικών κοινωνικών υπηρεσιών (παιδεία, υγεία) και υποδομών (ηλεκτρική ενέργεια, μεταφορές) πρέπει επίσης να βελτιωθεί επείγοντως. Θα απαιτηθεί η ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα και η προώθηση ευνοϊκού επενδυτικού κλίματος προκειμένου να εξασφαλιστεί βιώσιμη οικονομική πρόοδος.

Σημαντική πρόκληση για το Ιράκ θα είναι να συνδέσει τη βιώσιμη ανάπτυξη με την ανθρωπιστική βοήθεια, κινητοποιώντας παράλληλα τους αναγκαίους πόρους για την παροχή βασικών υπηρεσιών για τους εκτοπισθέντες και διευκολύνοντας την επιστροφή και επανένταξη των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας. Αυτό συνεπάγεται την παροχή βασικών υπηρεσιών όπως το νερό, η ενέργεια, η στέγαση, η σχολική εκπαίδευση και η τριτοβάθμια εκπαίδευση (Erasmus + δράση για την ανάπτυξη ικανοτήτων άρτι εμφανισθείσα στο Ιράκ), η ασφάλεια και η πρόσβαση σε χρηματοδότηση (π.χ. χρηματοδότηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και μικροχρηματοδοτήσεις), λαμβανομένων δεόντως υπόψη της χειραφέτησης των γυναικών και της προστασίας των φυσικών πόρων.

Μέσα δράσης της ΕΕ:

Βασικοί στόχοι της συνεργασίας στο πλαίσιο της συμφωνίας εταιρικής σχέσης και συνεργασίας ΕΕ-Ιράκ είναι η μακροοικονομική σταθερότητα, η βιωσιμότητα του χρέους και η αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών. Για τον σκοπό αυτό, η συνεργασία θα μπορούσε να συνοδεύει οικονομικές μεταρρυθμίσεις και μεταρρυθμίσεις του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ιδίως στο πλαίσιο των υποεπιτροπών για εμπορικά και οικονομικά ζητήματα, καθώς και για την ενέργεια και τις μεταφορές. Τα μέρη θα μπορούσαν να διερευνήσουν: α) τις μακροοικονομικές εξελίξεις, β) τη γενική οικονομική και δημοσιονομική πολιτική (διαχείριση των εσόδων από φυσικούς πόρους, σταδιακό περιορισμό των επιδοτήσεων και χρηματοδότηση κρατικών επιχειρήσεων, επενδύσεις στον τομέα της διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, προώθηση της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μέτρα για την ενεργειακή απόδοση, αύξηση των εξαγωγών πετρελαίου και διευκόλυνση των μελλοντικών εξαγωγών αερίου - το Κέντρο Ενέργειας ΕΕ-Ιράκ και συναφή μέτρα στήριξης της ΕΕ και της ιρακινής κυβέρνησης αναμένεται να συμβάλουν στον εν λόγω στόχο) γ) ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού τομέα (εμβάθυνση της χρηματοπιστωτικής αγοράς, διευκόλυνση της πρόσβασης σε ιδιωτικές πιστώσεις, και αύξηση της χρηματοοικονομικής ένταξης) και δ) παροχή πληροφοριών και τεχνική εμπειρογνώσια για τη βελτίωση της γεωργικής παραγωγής. Θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί συνεργασία για την ελαχιστοποίηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων του ενεργειακού τομέα στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή.

Τεχνική βοήθεια μπορεί να παρασχεθεί μέσω του ΜΑΣ και άλλων μέσων για τη βελτίωση της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών (στο πλαίσιο του συντονισμού από το ΔΝΤ, την Παγκόσμια Τράπεζα και την ΕΕ) και μέσω της παροχής συμβουλών για τις οικονομικές μεταρρυθμίσεις.

Το «Ταμείο Madad» και ο Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη θα μπορούσαν να παρέχουν κεφάλαια κίνησης στην προσπάθεια για σύνδεση της ανάπτυξης με την ανθρωπιστική βοήθεια. Οι διασυνδέσεις αυτές πρέπει να βασιστούν στην υφιστάμενη στήριξη και να διευρυνθούν το συντομότερο δυνατό προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις περιπτώσεις παρατεταμένου εκτοπισμού και κατά την προετοιμασία της επιστροφής των εκτοπισθέντων στο εσωτερικό της χώρας στις εστίες τους, προκειμένου να τεθούν τα θεμέλια για σταθερότητα και βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.

Μόλις θεσπιστεί συμφωνία-πλαίσιο, η ΕΤΕπ -η τράπεζα της ΕΕ- μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο έναρξης δραστηριοτήτων στο Ιράκ, με κύρια έμφαση στην υποστήριξη της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των υποδομών. Η ΕΤΕπ μπορεί να διαθέσει την τεχνογνωσία της παρέχοντας ανάντη συμβουλευτικές υπηρεσίες για τον προσδιορισμό και την προετοιμασία έργων καίριας σημασίας. Μπορεί να υποστηρίξει περαιτέρω τέτοια έργα, είτε με την παροχή χρηματοδότησης, είτε μέσω κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου είτε μέσω δανείων και συνδυασμού πόρων. Με βάση την εμπειρία της σε περιοχές μετά από συγκρούσεις, η ΕΤΕπ θα μπορούσε επίσης να διερευνήσει τη δυνατότητα δημιουργίας και διαχείρισης εξειδικευμένων καταπιστευματικών ταμείων.

2.3.3 Υποστήριξη της οικοδόμησης της ειρήνης, της εθνικής συμφιλίωσης και της μεταβατικής δικαιοσύνης

Πέρα από τις πολιτικές μεταρρυθμίσεις, το Ιράκ θα πρέπει να ενθαρρυνθεί να ακολουθήσει μια πορεία εθνικής συμφιλίωσης και θρησκευτικού διαλόγου με στόχο να καλλιεργηθεί στους πολίτες το αίσθημα ότι ανήκουν στην ίδια χώρα ανεξάρτητα από τη θρησκευτική και εθνοτική τους ταυτότητα και να προωθηθεί ο πλούτος της πολιτιστικής πολυμορφίας του Ιράκ. Σημαντικός είναι ο ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν στο Ιράκ οι ομάδες της κοινωνίας των πολιτών στην οικοδόμηση της ειρήνης, την προώθηση της εθνικής ταυτότητας του Ιράκ, την αντιμετώπιση της θρησκευτικής προπαγάνδας, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ποικιλομορφία, καθώς και σε δραστηριότητες ευαισθητοποίησης σχετικά με αυτά τα βασικά θέματα έναντι της κυβέρνησης.

Σχετικά με το ζήτημα της δικαιοσύνης και της πρόσβασης σε ένδικο βοηθήματα, η ιρακινή κυβέρνηση θα πρέπει να προβεί σε δύσκολες επιλογές, για παράδειγμα μέσω μιας εθνικής διαδικασίας «Αλήθεια και Συμφιλίωσης» που θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει όλα τα δόγματα και να αντιμετωπίσει τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν όχι μόνο από το Da'esh και τα μέλη της σουνιτικής κοινότητας, αλλά και από τις παραστρατιωτικές ομάδες Σιτών και τις ιρακινές δυνάμεις ασφαλείας. Μια τέτοια διαδικασία μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στην ενίσχυση της ιρακινής ιθαγένειας.

Ενδέχεται να υπάρξει ανάγκη παροχής διεθνούς στήριξης για επιχειρήσεις αστυνόμευσης/διατήρησης της ειρήνης σε περιοχές όπου οι κοινότητες παραμένουν σε μεταξύ τους σύγκρουση.

Μέσα δράσης της ΕΕ: Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μέσου για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (EIDHR) και του «Ταμείου Madad» θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο στήριξης των δικαστικών και κοινοβουλευτικών φορέων, καθώς και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό την υποστήριξη δραστηριοτήτων οικοδόμησης της ειρήνης και μεταβατικής δικαιοσύνης.

Δεδομένου ότι έχουν διαπραχθεί σοβαρά εγκλήματα πολέμου και σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η αντιμετώπισή τους θα είναι σημαντική για τη συμφιλίωση. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΕ θα πρέπει να υποστηρίξει τις προσπάθειες δημόσιων οργανισμών, ΜΚΟ και του ΔΠΔ.

3 – ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ, ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΚΑΙ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ

Η ικανότητα της ΕΕ να υλοποιήσει τους στόχους και τις δράσεις που εκτίθενται ανωτέρω θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη της κατάστασης επιτόπου, από την καταπολέμηση του Da'esh, καθώς και από την προθυμία των εθνικών και περιφερειακών φορέων να ενεργήσουν σύμφωνα με τους δηλωθέντες στόχους.

Ιδανικά θα πρέπει το Da'esh και οι άλλες τρομοκρατικές ομάδες να ηττηθούν τόσο στο Ιράκ όσο και στη Συρία, και παράλληλα να επιλυθούν τα πολιτικά προβλήματα των χωρών αυτών. Η εκπλήρωση όλων των στόχων είτε μόνο στη Συρία είτε μόνο στο Ιράκ, χωρίς αντίστοιχη πρόοδο στην άλλη χώρα θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη βιώσιμη σταθερότητα και την οικονομική ανάπτυξη στην περιοχή.

Το παρόν πλαίσιο έχει πολυετή ορίζοντα. Για να παραμείνει επίκαιρο, θα απαιτηθεί υψηλός βαθμός ευελιξίας για προσαρμογή στις επιτόπιες εξελίξεις. Προτείνεται να θεσπιστεί ετήσια διαδικασία επανεξέτασης κατά την οποία θα αξιολογείται ο αντίκτυπος των πολιτικών της ΕΕ. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει επανεξέταση του τρόπου αντίληψης των πολιτικών της ΕΕ μεταξύ των κύριων δικαιούχων στη Συρία, το Ιράκ και την ευρύτερη περιοχή, προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαραίτητη και συνεχής συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού στη συνεργασία με την ΕΕ.

Η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότερη δυνατή επικοινωνία σχετικά με τη στρατηγική της συνεργασία, τόσο στους πολίτες της ΕΕ, λόγω των επιπτώσεων της κρίσης στη Συρία και το Ιράκ στην ΕΕ και των χρηματοδοτικών δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί, όσο και στον τοπικό πληθυσμό των χωρών αυτών και της ευρύτερης περιοχής.

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Κοινή ανακοίνωση της Επιτροπής και της Υπατης Εκπροσώπου για την Εξωτερική Πολιτική και την Πολιτική Ασφάλειας: «Στοιχεία για μια περιφερειακή στρατηγική της ΕΕ για τη Συρία και το Ιράκ, καθώς και για την απειλή του Da' esh»

1.2. Σχετικός(οί) τομέας(είς) πολιτικής που αφορά(ούν) τη δομή ΔΒΔ/ΠΒΔ⁷

Τομέας 4 – Η Ευρώπη στον κόσμο

ΤΙΤΛΟΣ 19 — ΜΕΣΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ 21 — ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ 22 — ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ

ΤΙΤΛΟΣ 23 — ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο/προπαρασκευαστική δράση⁸**

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **την παράταση υφιστάμενης δράσης**

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά **δράση προσανατολισμένη προς νέα δράση**

1.4. Στόχος (οι)

1.4.1. Ο(Οι) πολυετής(-είς) στρατηγικός(-οί) στόχος(-οι) της Επιτροπής που αφορά η πρόταση/πρωτοβουλία

Η Ευρώπη στον κόσμο: Ισχυρότερος παγκόσμιος παράγοντας

⁷ ΔΒΔ: διαχείριση βάσει δραστηριοτήτων· ΠΒΔ: προϋπολογισμός βάσει δραστηριοτήτων.

⁸ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 54 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

Η Μέση Ανατολή βρίσκεται εν μέσω βαθιάς κρίσης. Οι συγκρούσεις στη Συρία και το Ιράκ αποτελούν τόσο αντανάκλαση όσο και αίτιο της εν λόγω κρίσης, και είναι πιθανό να αποσταθεροποιούν όλο και περισσότερο τις γειτονικές χώρες (συμπεριλαμβανομένης της υπονήφιας για ένταξη στην ΕΕ Τουρκίας) και την ευρύτερη περιοχή. Οι κρίσεις αυτές έχουν προκαλέσει ανθρωπιστική καταστροφή η οποία πλήττει περισσότερα από 13,5 εκατομμύρια ανθρώπους που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, ενώ περισσότερα από 17 εκατομμύρια άνθρωποι χρήζουν ανθρωπιστικής βοήθειας (12,2 στη Συρία και 5,2 στο Ιράκ).

Ύστερα από βίαιες συγκρούσεις τεσσάρων και πλέον ετών στη Συρία, η δηλωθείσα βούληση του Da'esh να λειτουργήσει ως εναλλακτικό, ιδεολογικά ριζοσπαστικό κράτος έχει προσελκύσει τους εξτρεμιστές της περιοχής και πέραν αυτής, ιδίως σε περιοχές της Συρίας και του Ιράκ όπου η κρατική εξουσία έχει καταρρεύσει και έχει επικρατήσει ένα αίσθημα πολιτικής και κοινωνικοοικονομικής περιθωριοποίησης.

Ως σημαντικός παράγοντας στην περιοχή, η ΕΕ έχει την ευθύνη να εξασφαλίσει ότι χρησιμοποιεί την επιρροή της και τα πολυάριθμα μέσα που διαθέτει με αποτελεσματικό και συνεκτικό τρόπο για να υπερασπιστεί την ανθρώπινη ζωή, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και να συμβάλει στην επίλυση αυτών των κρίσεων, σε στενή συνεργασία με τους περιφερειακούς και διεθνείς εταίρους. Επιπλέον, υπάρχουν επιτακτικοί λόγοι ιδίου συμφέροντος να ενισχύσει η ΕΕ τη δέσμευσή της όσον αφορά τη Συρία, το Ιράκ και τις γειτονικές χώρες.

1.4.2. *Ειδικός(-οί) στόχος(-οι) και σχετική(-ές) δραστηριότητα(-ες) ΔΒΔ/ΠΒΔ*

Σχετική(ές) δραστηριότητα(ες) ΔΒΔ/ΠΒΔ

19.02 - Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη - αντιμετώπιση των κρίσεων, πρόληψη των συγκρούσεων, οικοδόμηση της ειρήνης και ετοιμότητα έναντι των κρίσεων

21.02 – Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας

21.03 - Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)

21.04 – ΕΙΔΗΡ

22.02 - Διαδικασία και στρατηγική για τη διεύρυνση

23.02 - Ανθρωπιστική βοήθεια, επισιτιστική βοήθεια και ετοιμότητα για την αντιμετώπιση καταστροφών

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ – 19.02

Σε καταστάσεις κρίσης ή αναδυόμενης κρίσης, η ταχεία συμβολή στη σταθερότητα, μέσω της ανάπτυξης αποτελεσματικής δράσης σχεδιασμένης να βοηθήσει στη διατήρηση, τη διαμόρφωση ή την αποκατάσταση των συνθηκών που είναι αναγκαίες για την κατάλληλη υλοποίηση των εξωτερικών πολιτικών και δράσεων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 31 της ΣΕΕ.

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ – 21.02

Προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στις χώρες και τις περιοχές εταίρους και προώθηση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως προβλέπει η ΣΕΕ, με πρωταρχικό στόχο την εξάλειψη της φτώχειας.

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ – 21.03

Προώθηση μέτρων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και άλλων μέτρων τα οποία συμβάλλουν στην ασφάλεια και την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων.

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ – 21.04

Προώθηση του σεβασμού και της τήρησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών,

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ – 22.02

Στήριξη για οικονομική, κοινωνική και εδαφική ανάπτυξη

Ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τη δραστηριότητα ΔΒΔ – 23.02

Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και διεθνούς προστασίας για τη διάσωση ζώων

Όλα τα εν λόγω μέσα προβλέπουν δράσεις για την υποστήριξη των στόχων που καθορίζονται στην ανακοίνωση, όσον αφορά:

στόχους που είναι κοινοί για τη Συρία, Ιράκ και σε άλλες πληγείσες χώρες

1. Προώθηση της περιφερειακής δέσμευσης για την υποστήριξη της ασφάλειας και της μακροπρόθεσμης ειρήνης
2. Απομόνωση και καταπολέμηση του Da'esh ως στρατιωτικής δύναμης και ως τρομοκρατικής οργάνωσης και αντιμετώπιση της ιδεολογικής του επιρροής
3. Πρόληψη των περιφερειακών δευτερογενών επιπτώσεων και ενίσχυση της ασφάλειας των συνόρων
4. Παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και διεθνούς προστασίας για τη διάσωση ζώων
5. Ενίσχυση των τοπικών ικανοτήτων ανθεκτικότητας στη Συρία, το Ιράκ και τις πληγείσες γειτονικές χώρες

Στη Συρία:

1. Προσπάθειες προς την κατεύθυνση πολιτικής μετάβασης
2. Ενίσχυση της μετριοπαθούς αντιπολίτευσης και των παραγόντων της κοινωνίας των πολιτών
3. Παροχή βασικών υπηρεσιών και συμβολή στην ανασυγκρότηση της διοίκησης στις περιοχές όπου έχει μειωθεί η βία
4. Προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και διασφάλιση της λογοδοσίας
5. Προετοιμασία για την «επόμενη ημέρα»

Στο Ιράκ:

1. Υποστήριξη της ιρακινής κυβέρνησης ώστε να καταστεί πραγματικότητα η πολυσυλλεκτικότητα
2. Υποστήριξη των βασικών υπηρεσιών, οικονομική ανάπτυξη και καταπολέμηση της διαφθοράς
3. Υποστήριξη της οικοδόμησης της ειρήνης, της εθνικής συμφιλίωσης και της μεταβατικής δικαιοσύνης

1.5. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.5.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών

Η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει βιώσιμη και προβλέψιμη χρηματοδότηση ανάλογη με το πρωτοφανές επίπεδο των αναγκών στην περιοχή.

1.5.2. Προστιθέμενη αξία της παρέμβασης της ΕΕ

Η ΕΕ βρίσκεται ήδη στην πρώτη γραμμή των διεθνών προσπαθειών όσον αφορά κυρίως την υποστήριξη του λαού της Συρίας. Η προτεινόμενη στρατηγική θα αξιοποιεί και θα συμπληρώνει τη στρατηγική της ΕΕ για θέματα αντιτρομοκρατίας/ξένων μαχητών όσον αφορά τη Συρία και το Ιράκ και την κοινή ανακοίνωση: «Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ για την κρίση στη Συρία»

1.5.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Ποικίλα μέσα θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση της κρίσης από διαφορετικές οπτικές γωνίες και για την αποτροπή δευτερογενών επιπτώσεων σε γειτονικές χώρες, σύμφωνα με την κοινή ανακοίνωση: «Προς μια συνολική προσέγγιση της ΕΕ για την κρίση στη Συρία» Ουσιαστική σημασία έχει ο αποτελεσματικός συντονισμός της αντίδρασης.

1.5.4. Συμβατότητα και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα κατάλληλα μέσα

Η πρόταση εξετάζει το ενδεχόμενο συνδυασμού διαφόρων μέσων. Οι δραστηριότητες είναι αλληλοενισχυόμενες και, ως εκ τούτου, πρέπει να πραγματοποιούνται σε μεγάλο βαθμό εκ παραλλήλου.

1.6. Διάρκεια και δημοσιονομικός αντίκτυπος

☒ Πρόταση/πρωτοβουλία περιορισμένης διάρκειας

☒ Πρόταση/πρωτοβουλία που θα ισχύει το 2015 και το 2016

☒ Δημοσιονομικές επιπτώσεις το 2015 και το 2016

1.7. Προβλεπόμενος(-οι) τρόπος(-οι) διαχείρισης⁹

☒ Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

☒ από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης

☒ από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

⁹ Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης και παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό περιλαμβάνονται στον δικτυακό τόπο: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

☒ Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε:

☒ τρίτες χώρες ή σε οντότητες που έχουν αυτές ορίσει·

☒ διεθνείς οργανισμούς και τις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)·

☐ την ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων·

☐ οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 208 και 209 του δημοσιονομικού κανονισμού·

☒ οργανισμούς δημοσίου δικαίου,

☒ οντότητες ιδιωτικού δικαίου επιφορτισμένες με δημόσια υπηρεσία στον βαθμό που προσφέρουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

☐ οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και που προσφέρουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις·

☐ πρόσωπα στα οποία ανατίθεται η εκτέλεση συγκεκριμένων ενεργειών στον τομέα της ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη.

Εάν σημειώνονται περισσότεροι του ενός τρόποι διαχείρισης, να διευκρινιστούν στο τμήμα «Παρατηρήσεις».

Παρατηρήσεις

Οι τρόποι διαχείρισης θα αποφασιστούν σύμφωνα με τις διατάξεις των σχετικών μέσων με τις αντίστοιχες αποφάσεις χρηματοδότησης.
--

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Διατάξεις για την παρακολούθηση και την υποβολή εκθέσεων

Προσδιορισμός της συχνότητας και των όρων των εν λόγω διατάξεων.

Θα εφαρμοστούν οι κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, όπως ορίζονται στις αντίστοιχες νομικές βάσεις.

2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Κίνδυνος(-οι) που έχει(-ουν) εντοπιστεί

- 1) Η έλλειψη πολιτικής και διοικητικής σταθερότητας εντός των χωρών εταίρων ενδέχεται να οδηγήσει σε δυσκολίες κατά τον σχεδιασμό προγραμμάτων, σε καθυστερήσεις όσον αφορά την εκταμίευση των κεφαλαίων και σε μείωση της αποτελεσματικότητας·
- 2) Η ελλιπής κυκλοφορία των πληροφοριών μπορεί να παρεμποδίσει την επίλυση προβληματικών καταστάσεων που συνδέονται με τη διαχείριση της βοήθειας.

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα εσωτερικού ελέγχου που έχει καθοριστεί

Οι προβλεπόμενες μέθοδοι ελέγχου συμμορφώνονται με τις προδιαγραφές εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής, όπως καθορίζονται στα σχέδια διαχείρισης των συναφών υπηρεσιών.

Στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας, υπάρχει ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου που βασίζεται στη χρήση εξωτερικών εμπειρογνομόνων που προβαίνουν σε εκ των προτέρων εκτιμήσεις των έργων και σε παρακολούθηση, καθώς και σε αξιολογήσεις. Τα ανθρωπιστικά σχέδια υπόκεινται σε εξωτερικό έλεγχο.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη της απάτης και των παρατυπιών

Προσδιορισμός των υφιστάμενων ή προβλεπόμενων μέτρων πρόληψης και προστασίας.

Η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η καταπολέμηση της απάτης και των παρατυπιών αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των συναφών νομικών βάσεων. Η διοικητική παρακολούθηση των συμβάσεων και των πληρωμών θα αποτελεί αρμοδιότητα του οικείου διατάκτη, ενώ για την ανθρωπιστική βοήθεια η ευθύνη θα βαρύνει τα κεντρικά γραφεία, με τη συνδρομή εμπειρογνομόνων της ECHO στον εν λόγω τομέα. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη φύση των δαπανών (επιλεξιμότητα των δαπανών), στο σεβασμό των προϋπολογισμών (πραγματική δαπάνη) και στην εξακρίβωση των συνοδευτικών πληροφοριών και των σχετικών εγγράφων (απόδειξη των δαπανών).

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομέας(-είς) του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμή(-ές) των δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται

Υφιστάμενες γραμμές του προϋπολογισμού

Κατά σειρά τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμών του προϋπολογισμού.

Τομέας πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συνεισφορά			
	Αριθμός [Τομέας.....]	ΔΠ/Μ ΔΠ ¹⁰	από χώρας ΕΖΕΣ ΕΣΕ ΣΕ	από υποψήφιας χώρας ΕΣΕ ¹²	από τρίτης χώρας ΕΣΕ	κατά την έννοια του άρθρου 21 παράγραφος 2 στοιχείο β) του δημοσιονομικού ύ κανονισμού
4	23.02.01 HUMA- Humanitarian aid	ΔΠ/Μ ΔΠ	ΟΧΙ Ι	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

¹⁰ ΔΠ = διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = μη διαχωριζόμενες πιστώσεις

¹¹ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

¹² Υποψήφιας και, κατά περίπτωση, δυνητικά υποψήφιας προς ένταξη χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες

εκατομμύρια ευρώ (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αριθ μός	Τομέας 4 Η Ευρώπη στον κόσμο
---	-------------	------------------------------

ΓΔ: ECHO			Έτ ο ς N ¹³	Έτ ο ς N + 1	Έτ ο ς N + 2	Έτ ο ς N + 3	Να εγγραφούν όσα έτη απαιτούνται, ώστε να εμφαίνεται η διάρκεια των επιπτώσεων (βλ. σημείο 1.6)			ΣΥΝΟΛΟ
• Επιχειρησιακές πιστώσεις										
23.02.01 Παροχή ταχείας, αποτελεσματικής και βάσει των αναγκών ανθρωπιστικής βοήθειας	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(	50							50
	Πληρωμές	(	50							50
	Πληρωμές	(								

¹³ Το έτος N είναι το έτος έναρξης εφαρμογής της πρότασης/πρωτοβουλίας.

Πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενες από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων ¹⁴			N/A							
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για τη ΓΑ ECHO	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=	50							50
	Πληρωμές	= +	50							50

• ΣΥΝΟΛΟ επιχειρησιακών πιστώσεων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(	50							50
	Πληρωμές	(	50							50
• ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα χρηματοδοτούμενων από το κονδύλιο ειδικών προγραμμάτων		(	N/A							
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 4 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=	50							50
	Πληρωμές	=	50							50

¹⁴ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες για τη στήριξη της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.2. *Εκτιμώμενος αντίκτυπος στις πιστώσεις διοικητικής φύσεως*

3.1.1.1. Σύνοψη

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα.

3.1.1.2. Εκτιμώμενες απαιτήσεις σε ανθρώπινους πόρους

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν απαιτεί πρόσθετους ανθρώπινους πόρους

3.2.3. *Συμβατότητα με το ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο*

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία είναι συμβατή με τον ισχύον πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο.

X Η πρόταση/πρωτοβουλία απαιτεί αναπρογραμματισμό του σχετικού τομέα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Η πρόσθετη χρηματοδότηση για τις δραστηριότητες που προσδιορίζονται στην παρούσα δήλωση θα καλυφθεί πλήρως μέσω της αναδιάρθρωσης και του αναπρογραμματισμού των κονδυλίων των μέσων εξωτερικών σχέσεων που αποτελούν μέρος του τομέα 4 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου. Η Επιτροπή θα προτείνει μεταφορά από το αποθεματικό έκτακτης βοήθειας για ανθρωπιστική βοήθεια το 2015, και τυχόν ανακατανομή των αναλήψεων υποχρεώσεων για το 2016 θα ρυθμιστεί στο πλαίσιο της διαδικασίας του προϋπολογισμού του 2016.

Οι πηγές χρηματοδότησης περιγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Δέσμη μέτρων για την κρίση στη Συρία και τις γειτονικές χώρες για 2 έτη (2015-2016)

(Πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων)

ΓΔ	Χρηματοδοτικά μέσα T4	2015 Σε εκατ. · ευρώ	2016 Σε εκατ. · ευρώ	2015-2016 Σε εκατ. ευρώ
ECHO	HUMA - HIP Συρία Ιράκ	200	200	400
NEAR (Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσε ων για τη Διεύρυνση)	ENI – κρίση στη Συρία	72	72	144
	Μηχανισμός προενταξιακή ς βοήθειας IPA - Τουρκία	78	78	156
DEVCO	ΜΑΣ	50	50	100
FPI	IcSP	35	35	70
DEVCO	EIDHR	7	8	15
ECFIN	Εγγύηση δανείου*		65	65
EAR	Αποθεματικό Επείγουσας Βοήθειας*	50		50
Σύνολο		492	508	1.000

* Οι πιστώσεις αυτές θα προταθούν για μεταφορά (το 2015) ή ανακατανομή (στο σχέδιο προϋπολογισμού του 2016) στα σχετικά μέσα εφαρμογής.

3.2.4. Συνεισφορές τρίτων

Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτα μέρη.

3.2. Εκτιμώμενος αντίκτυπος στα έσοδα

X Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.